Opłata pocztowa uiszczona ry?załtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 85 (1079) | Łódź, Niedziela 10 Kwetnia 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג ח ניסן תרפ"ז. | Nr. 85 (1079)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

כשר לפסח

•• די בעוואוסטע יודישע ••

שאקאלאד-פאבריק

שאקאלאד און קארמעלעך

עמפפעהלט צום בעפאר־שטעהענדען פסח א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע

„ZŁOTY RAJ"

בהכשר הרב מבלוש ר' ישראל פרידעל נ"י

פערקויפס־שטעלען נאר

ווסכאדניא 50

זאוואדזקא 11

בעמערקונג: פון קאנדיטארס ווערט אנגענומען צו מאהלען מאנדלען אויף מאקארן.

כשר לפסח

הורט און דעטייל!

די פיינסטע

שאקאלאד און קארמעלקעס

כשר לחג הפסח

צו ביליגע פרייזען איז נור צו בעקומען אין דער שאקאלאדע-פאבריק

„פיאסט" צעגעלניאנא 28, (אין הויף)

2014

דער ראט פון דער פאלקס-פארטיי אין לאדז רופט אלע איהרע חברים צו בעטייליגען זיך אין דער לויה פון

נ. ע. חנה גאלדבערג

פרוי פון אונזער בעעהרטען חבר מאיר גאלדבערג, וועלכע קומט פאר היינט, זונטאג ד. 10 אפריל ד. י. 12 אזייגער מיטאג פון טרויער-הויז טארגאווא 67 רוג פאבריטשנע אום אבצוגעבען דער פערשטארבענער דעם לעצטען כבוד. כבוד אהר אנדענקען!

דער ראט פון דער פאלקס-פארטיי אין לאדז.

342

נאך קורצע און שווערע ליידען איז נפטר געווארען שבת קודש נעשטארבען אין עלטער פון 40 יאהר מיין ליבע פרוי, אונזער הייסגעליבטע מוטער, טאכטער, שוועסטער, שוויגערין און טאנטע

נ"ע חאנדשא (חנה) גאלדבערג

(פון דערהיים ראזענצוויינ)

די לויה, קומט פאר היינט, זונטאג דעם 10 אפריל ד. י. 12 א זייגער מיטאג פון טרויער הויז טארגאווא 67 (רוג פאבריטשנא) וועגען וואס עס טיילען מיט

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

138

די פערוואלטונג פון יודישען בעקער-מייסטער-פעראיין אין לאדז רופט אלע מיטגלידער אנטייל צו נעהמען אין דער לויה פון

נ. ע. חנה גאלדבערג

פרוי פון אונזער געעהרטען פרעזעס ה' מאיר גאלדבערג

וועלכע קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 10. אפריל ד. י. פינקטליך 12 א זייגער מיטאג פון טרויער-הויז טארגאווא 67. כדי אבצוגעבען דער פערשטארבענער דעם לעצטען כבוד. אלע מיטגלידער וועלען געבעטען פינקטליך צו ערשיינען.

די פערוואלטונג.

542

כרעסען־

אוגערקעס

כשר לחג הפסח

אפילו מהדרין המהדרין בהכשר של גאון אברהם דוב שטארצבערג אב"ד דפה"ק מטרספאלי.

צו בעקומען בושעווינער 17 (אין הויף)

גצוועלבער צעקומען אויף גוטע בעדינגונגען. 996

דער קאלאניאל-קליינהענדלער-פעריין

ציעגעלניאנא 15 מאכט בעקאנט אלע איהרע מיטגלידער, דאס עס איז שוין ארויסגעגעבען געווארען רער

צעטעליק נ. 5.

דערמיט ערקלערען מיר דעם צעטעליק 4 פאר אונגילטיג.

די פערוואלטונג.

825

גענזעזשמאלץ

בהכשר דמו"צ דפה

יודישע גאס 8 (ערשטער איינגאנג)

פיליע: וואלבארסקא 7

דערמיט דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל אונזער ג' מיטגליד ה' מאיר גאלדבערג נ"י צוליב דעם פריהצייטיגען טויט פון זיין געשעצטע פרוי

נ. ע. חנה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

גלייכצייטיג פאדערן מיר אויף אלע מיטגלידער אנטייל צו נעמען אין דער לויה וועלכע קומט פאר היינט, זונטאג דעם 10. אפריל 12 א זייגער פינקטליך פון טרויער-הויז טארגאווא 67 רוג פאבריטשנע.

די פערוואלטונג פון נמילת חסדים פון שייבלערס ראיאן גלובנע 62.

540

Dr. med.

Różaner

צוריקגעקעהרט.

ספעציאל-ארצט פאר וענערישע און הויט-קראנקהייטען.

— בעהאנדלונג —

מיט קינסטליכע בערג-זאנגע.

נעמט אן פון 8—10 פריה

און פון 5 — 8 אוונד

נארומאוויטש 9 .1. שטאק

טעלעפאן 28-98.

די פערוואלטונג פון דער פרויען-סעקציע פון שייבלער'ס ראיאן רופט אלע איהרע מיטגלידערינס צו בעטייליגען זיך אין דער לויה פון אונזער פערוואלטונגס-מיטגלידערין וואס איז אוועקגעריסען געווארען פון אונז אין בליהענדען עלטער פון 40 יאהר נ. ע.

חאנדשא גאלדבערג

וועלכע קומט פאר היינט, זונטאג, 12 א זייגער מיטאג בון טרויער-הויז טארגאווא 67 (עק פאבריטשנא), כדי אבצוגעבען דער פערשטארבענער איהר לעצטען כבוד.

זאל איהר די ערד גרינג זיין!

די פערוואלטונג פון פרויען-סעקציע פון שייבלער'ס ראיאן.

551

דערמיט דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל אונזער ג' חבר און מתפלל ה' מאיר גאלדבערג נ"י צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון זיין געשעצטער פרוי

נ. ע. חנה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

גלייכצייטיג פאדערן מיר אויף אלע מתפללים אנטייל צו נעהמען אין דער לויה, וועלכע קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 10. אפריל, פינקטליך 12 א זייגער מיטאג פון טרויער-הויז טארגאווא 67 (עק פאבריטשנא).

די גבאים פון שוהל „סיני"

גלובנא 62.

540

היגיעניש געבאַקענע!

צו דער **לאָדזשער יודישער בעפעלקערונג!**

מיר מאַכען בעקאַנט דער לאָדזשער יודישער בעפעלקערונג, דאָס אין אונזער

היגיעניש-מעכאַנישער

מצה-בעקעריי

וועלכע געפינט זיך אויף – **פּאָנסקאַ 91** און איז אונטער דער השגחה פון יאַנאָווער רב הרה״ג ש״י וואַפּנער, לאָדז, אב״ד נייער׳ס ראַיאָן

דער פערקויף פון אונזערע מצות קומט פאָר אויף פאָלגענדע ערטער:

1) מ. יעליז, פּיעטריקאָווער **24**
2) ווײַנקראַנץ, „ **108**
3) ל. ה. פינגערהוט, קילינסקאַ **55**
4) מ. קופּערמינץ, סקלאַדאָוואַ **14**
5) לעיבעל, צעגעלניאַנאַ **43**
6) ראָזענבלום, „ **7**
7) לעווין, „ **71**
8) וואַסמאַן, טראַוגוטאַ **16**
9) קופּערמינק, 6-טער שערפּיען **46**
10) קופּערמינץ, 6-טער שערפּיען **23**
11) פּרושיצקי, „ „ **27**
12) גיליגאַוויטש „ „ **13**
13) וואַלבערג, אַנדזשעיאַ **46**
14) פישמאַן, „ **14**
15) מאַנטלאַרזש „ **11**
19) מ. דרוקער, לוּאיזאַ **15**
17) קאָאָפּ. „האַמער“, זגערזשער **15** און פיליעס
18) „ „בעפרייאונג“, פּאָלודניאָוואַ 11 „ „

עזרה זעליגמאַן, מרדכי יעריך און לאַנג., טעלעפאָן 41-08.

1844

שעהו, ביליג און גוט!

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט די געעהרטע קונדשאַפט, דאָס אונזער היגיעניש-מעכאַנישע

מצה-בעקעריי

לאָדז, פּאָמאָרסקאַ 58 (ריג סאַרגאָוואַ) טעלעפאָן 25 60

אונטער דער לייטונג פון בעוואוסטען פּאַכמאַן **זלאַטאַגורא**

שטעהט אונטער דער השגחה פון יאַנאָווער רב הרג״ה ש״י וואַפּנער אבד״ק (גייערס מאַרק). ביי אונז בעקומט מען די שענסטע מצות, געבאַקען פון די בעסטע מעהלען צו זעהר מעסיגע פּרייזען.

הויפּט-פערקויף: אין דער בעקעריי-צוקערניע פון

נח וויינבערג, פּעטריקאָווער 38

טעלעפאָן 82–43.

אונזער רעפּוטאַציאָן איז דער געעהרטע קונדשאַפט שוין גוט בעקאַנט.

מיט אַכטונג **נח וויינבערג, זלאַטאַגורא** עט קאָמפּ.

ס׳ווערט פערקויפט אין פאָלג. ערטער:
אָרנער, זשעלאָנאַ 33, טעל. 3004.
מינץ, קאָנסטאַנטינער 42.
קאָנסטאַנטינער 59.

מיצענמאַכער, זאַמענהאָף 11.
הערשקאָפּף, פּעטריקאָווער 112.
זאַוואַדזקאַ 17.
לעווקאָוויטש, פּושציאַ 36.

בעמ.: אונזערע מצות ווערען אויך פערקויפט אויף ריבנאַ **11**, ביי קירשבוים.

טעל. **51-50**

כשר און היגיעניש!

זענען די מצות, וואָס ווערען געבאַקען אין דער

מצה-בעקעריי

פון דער לאַנג בעוואוסטער פירמע

א. פּודלאָווסקי אל. 1. מאַי 32 (פּאַסאַזש שולק)

מיין בעקעריי געפינט זיך אונטער דער השגחה פון ראַבינאָס און מורה הוראה ר׳ ישראל הנאָפּ.

מיט אַכטונג **א. פּודלאָווסקי, גדאַנסקי 14**

טעלעפאָן **50-16**.

1995

מצה-רייבעכץ

שוין צו בעקומען אויף הורט און דעטייל פון די בעסטע פּרימסטע מעהלען, אַלץ אונטער דער השגחה פון לאָדזשער ראַבינאַט, ווי אויך

מצות

כשר אפילו למהדרין מן המהדרין

ווערט געבאַקען ביי די אַלט-בעוואוסטע פירמע **ב. הענעכאָוויטש** און **י. אבראַמאָוויטש**, נאָוואָמיעסקאַ, **65**, טעל. 57-35.

586

פערגעסט נישט

דאָס די ערשטע קאָנקורענץ-פעהיגסטע

פּערפומעריע

— אין — **לאָדז**

איז געוועזען און בלייבט נור ביי

S. BUCHWAJC, Łódź

Piotrkowska 22, tel. 31-43.

ספּעציעל אויף די פייערטאָגען שטאַרק ביליגע פּרייזען.

קומט און איבערצייגט אייך! פאַר אָריגינעל גאַראַנטירט!

J. LEWIT i A. BRZEZIŃSKI

(MECHANICZNA TKALNIA i SKRĘCALNIA)

Brzezna 3/5 (róg Piotrkowskiej) tel. 738 i 56-45

נעהמט אָן אויף לייהען צו וועבען

ווי אויך צו צווערנען אַלע גאַרן נומערן.

די פאַבריק איז פערזעהען מיט אַלע נויטיגע געהילפס-מאַשינען.

די רעעלסטע בעהאַנדלונג און גוטע אויספיהרונג.

אינפאָרמאַציעס צו ערפאַהרען אין דער פאַבריק א גאַנצען טאָג:

ווייכטיגע נייעס!

צו דער בעקוועמליכקייט פון דער לאָדזשער יודישער בעפעלקערונג האָבען מיר ערעפענט א פערקויפסשטעלע פון אונזערע גוט-בעקאַנטע

ווײַנען כשר לפסח

אין לאָדז, פּלאַץ-וואָלנאָשטשי 11 (נייע שטאָט)

טעלעפאָן **58-20**

ביי **ה׳ גוטמאַן**, געגען מיט די זעלבע פּרייזען, ווי ביי אונז אין וואַרשע

בעמערקונג: בעטע צו בעאָבאַכטען, אַז די קאָרקען זענען אויסגעבראַנט מיט דעמזעלבען נאָמען וואָס איז אויף די פלאַשען.

מיט אַכטונג

א.נ. ליבערמאַן, וואַרשאַ

פראַנציסקאַנער 19.

518

דרינגענדע אויפפאָדערונג!

די צענטראַלע פון שפּירט של פסח פון די בעוואוסטע פירמעס

זילבער, לובאַמיל, איכענבוים

פאָדערט אויף אַלע סוחרים ציימליך אָבצונעהמען אַלע בעשטעלונגען פון יי״ש און ליקערען של פסח ווי אויך די, וועלכע נעהמען פון **5** ליטער אָן מיט שפּיאַרעצעמען פון דער הורטאָווניע „WINKOL“.

Wł. A. I. Chasilew, Łódź, Cegielniana 32.

ס׳וועט מעהר קיין סחורה נישט צוקומען און אין סקלאַד ווערט קיין זאַפּאַס נישט איבערגעלאָזט.

עקזיסטירט פון 1890. — עקזיסטירט פון 1890.

הורט- און דעטייל-סקלאַד

פון דער ווײַן- און שפּירטואָזען-פירמע „WINKOL“

אינהאַבער: א. י. חאַסילעוו, צעגעלניאַנאַ 32

עמפּפעהלט צו דעם בעפאָרשטעהענדען פסח הבעל׳ל א רייכען אויסוואַהל פון אַלטע אונגאַר-ווײַנען, כרמל, שפּירט, ליקערען, שליוואָוויץ, קאָניאַק, מעהד, אויך ווײַן, מעהר אַלאַ קאַוונער, עכטע נאַטור-רויט-ווײַן, גאַראַנטירט פאַר צוקער-ליידענדע, אַלעס צו קאָנקורענץ-פּרייזען

בעמ.: ביי ה׳ ש. קאַרא, פּעטריקאָווער 23, בעקומט מען אַלערליי מינע ווײַנען. צו די זעלבע פּרייזען וואָס ביי מיר.

„WINKOL“ אינהאַבער: א. י. חאַסילעוו, צעגעלניאַנאַ 32, טעלעפאָן 58 25.

619

כשר לפסח — כשר לפסח

צו דער געעהרטער קונדשאַפט!

דערמאָנט מאַך איך בעקאַנט, אַז אויף דעם קומענדיגען יום-טוב זענען מיינע געשעפטען פערזעהען מיט די בעסטע און געשמאַקפולסטע

גערויכערטע פליישען, ווי:

סאַלאַמי-וואורשט און סעלצער-וואורשט

כשר לפסח!

ווי אויך טעגליך פרישען און געשמאַקהאַפטען איפשנים און חזיר-וואורשטלעך.

מיט אַכטונג **ד. דיאַמענט**

צענטראַלע: **זאַוואַדזקאַ 9**, טעל. **48-09**.

פיליעס: פּיעטריקאָווער **45**, טעל. 30-41,
נאָוואָמיעסקאַ **24**, „ 49-42,
חסכאַריא **50**.

בעמערקונג: אין יעדער פאַבריקס-אַנגעלעגענהייט בעטע זיך צו ווענדען דלוגאַ **14**.

541

דאַנקזאַגונג.

פון טיפען הערצען דריק איך אויס א דאַנק מיינע פריינד ישראל שטשופּאַק, הענעך פוקס, ה׳ פּאַנטעל, לייב שטשופּאַק, מרדכי ווידאָווסקי און יענקעל קאַלסקי פאַר זייער בעטייליגען זיך ביי מיין 25-יעהריגען יובילעאום, וועלכער איז פאָרגעקומען אין „סקאַלאַ“-טעאַטער פרייטאָג אין אָוונד. אויך דאַנק איך אַלע וועלכע האָבען מיך אונטערשטיצט מיט זייער אָנוועזענהייט אין טעאַטער אויף מיין יובילעאום.

מיט אַכטונג

סופליאָר שמואל ליודנער.

534

קלוגע דאַמען

קויפען זייערע פּערפומען, פּודערן, ווי אויך אַלערליי קאָסמעטישע אַרטיקלען נור אין דער פּערפומעריע פון

D. MARKUS

Piotrkowska 59, tel. 28-02.

געגען בעלוינונג.

פאַהרענדיג אויף א דראָשקע פון די יודישע גאַס ביז פּאָלנאָצנע איז פערלוירען געוואָרען א זאַק געמאָלענעם צוקער מיט מאַנדלען אויף יום טוב׳דיגע מאַקראָן דאָס געהערט צו אַלמנה פרימעט סטרזאַלקאָוו פּאָלנאָצ-נאַ 14. עס ווערט געוואָרענט דאָס נישט צו קויפען אויך ווער ס׳ווייסט וועגען דעם צושיקען צוגעבען אויף די אויבענדערמאָנטע אַדרעס.

554

דעקרעט פון מלוכה-פּרעזידענט

וועגען פונאַנדערלאָזען דעם וואַרשאַווער שטאָט-ראַט.

וואַרשאַ, 9. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער מלוכה פּרעזידענט האָט היינט אונטערגעשריבען דעם דעקרעט, לויט וועלכען ס'ווערט פונאַנדערגעלאָזט דער וואַרשאַווער שטאָט-ראַט.

זיצונג פון אַלוועלטליכען ציוניס-טישען עקזעקוטיוו

בעריכט פון ד"ר חיים ווייצמאַן.

לאָנדאָן, 9. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) דאָ איז געעפענט געוואָרען די זיצונג פון אַלוועלטליכען ציוניסטישען עקזעקוטיוו מיט'ן אַנטייל פון עקזעקוטיוו-מיטגלידער פון ארץ ישראל און אַמעריקאַ.

ד"ר ווייצמאַן האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט פון זיין טעטיגקייט אין אַמעריקאַ און וועגען די אונטערהאַנדלונגען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פערברייטערונג פון דער יודישער אַגענץ.

צום סוף האָט ער פאָרגעלעגט צו בעשטעטיגען דעם אָפּמאַך, וואָס ער האָט געשלאָסען מיט לואי מאַרשאַל.

ווייטערדיגער פּאָליטישער טעראָר אין ליטא.

קאָוונאָ, 9 (אַטע) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון שטאָט-ראָט האָט דער פאָרזיצענדער געמאָלדען, אַז צוויי סאָציאַל-דעמאָקראַטישע ראָטמענער זע-נען אַרעסטירט געוואָרען. איינער פון זיי זאָל איבערגעגעבען ווערען דעם קריגס-געריכט. דער צווייטער זאָל אַרויסגעשיקט ווערען אין קאָנצענטראַציע-לאַגער.

יודען-פּרעסעריש בראַט אין ווין

וואַרפט בעשולדיגונג וועגען ריטואַל-מאָרד.

וויען, 6. (טעלעגראַפיש דורך יט"אַ) דער לעצטער נומער פון דער יודען-פרעסערישער ציימונג „פאָלקס-קאַמף" איז קאָנפיסקירט געוואָרען לויט דער פעראָרדנונג פון דער מאַכט.

אין די מאָטיווען ווערט אָנגעוויזען, אַז „פאָלקס קאַמף" האָט געשטערט די עפענטליכע רוה, געוואָרפען בעשולדי-גונגען אין ריטואַל-מאָרד און געהעצט געגען געזעצליך-אָנערקענטע רעליגיעזע געמיינשאַפטען.

פּראָטעסטען אין דער גאַנצער וועלט

געגען דעם טעראָר אין ליטא.

ריגא, 9 (ספּ. טעל.) די ליטווישע רעגירונג האָט דערהאַלטען פיל פּראָטעסט דעפּעשען צוליב די טויט אורטיילען אויף די ליטווישע סאָציאַליסטען. די אַמעריקאַנישע אָרגאַניזאַציעס און די ליגע צו פערטיידיגען די רעכט פון מענשען האָבען אַרויסגעפאָדערט אַלע דאָקומענטען וואָס האָבען אַ שייכות צו די לעצטע פּראָצעסען פון די פער'משפט'ע סאָציאַליסטען.

געשטאָרבען פּראָפ. הוגאָ גרעסמאַן.

טשיקאַגאָ, (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א) דאָ איז פּלוצלינג געשטאָרבען אין עלטער פון 50 יאָהר דער בעקאַנ-טער קריסטליכער טעאָלאָג און לייטער פון יודאַאיסטישען אינסטיטוט אין בער-לינער אוניווערזיטעט פּראָפעסאָר הוגאָ גרעסמאַן, וועלכער איז געקומען קיין אַמעריקאַ צו האַלטען אַ רייהע פאָרלע-זונגען. פּראָפ. גרעסמאַן איז געווען אײ-נער פון די גרינדער פון יודאַאיסטישען אינסטיטוט אין בערלין און מחבר פון פילע וויסענשאַפטליכע ווערק.

אַרטיסט באָריס טאָמאַשעווסקי

פּלוצלינג קראַנק געוואָרען אויף דער ביהנע.

באָסטאָן, 9. (טעלעגראַפיש דורך יט"אַ). באָריס טאָמאַשעווסקי, דער בע-קאַנטער יודישער אַרטיסט איז פּלוצ-לינג קראַנק געוואָרען אויף דער ביהנע בעת'ן שפּילען.

ער איז אַוועקגעפירט געוואָרען אין שפּיטאַל.

דאָקטוירים פערזיכערן, אַז זיין צו-שטאַנד איז אויסער יעדע געפאַהר.

דייטשער פּראָיעקט וועגען אַ טראַקטאַט מיט פּוילען.

בערלין, 9 (אַטע) דאָס דייטשע אויסערן-מיניסטעריום גרייט צו אַ פּראָ-יעקט פון אַ טראַקטאַט מיט פּוילען וועגען דעם בעזעצען זיך פון דייטשע אונטערטאַנען אין פּוילען.

פאַר אויפקלעבען אַן אַנטיסעמי-טישען אויפרוף

פער'משפט געוואָרען צו איין יאָהר טורמע.

מאָסקווע, 9 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.אַ.) דאָס קרייז-געריכט אין קאַ-נאָטאָפּ האָט פעראורטיילט אַ געוויסען קירקיעוויטש אויף אַ יאָהר תפיסה פאַר אַנטיסעמיטישען אויפרוף, וואָס ער האָט אויפגעקלעבט אויף דער טיר פון דעם צוקער-אַרבייטער-קאָאָפּעראַטיוו אין קאָנאָטאָפּ. קירקיעוויטש האָט דערלאַנגט אַ קאַסאַציע, נאָר דאָס העכסטע געריכט האָט בעשטעטיגט דעם אורטייל פון דער ערשטער אינסטאַנץ.

קאָמיטעט פאַר ענינים פון די נאַצ. מינדערהייטען

גיט אַרויס אַן אָפיציעלען קאָמוניקאַט וועגען זונטאָג-רוה.

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט). דער קאָמיטעט פון זאַך קענער אין די ענינים פון נאַ-ציאָנאַלע מינדערהייטען האָט אַרויסגע-געבען אַ קאָמוניקאַט, אין וועלכען עס ווערט געזאָגט: די סעסיע פון דער קאָ-מיסיע האָט געדויערט פון 4. ביז'ן 9. אַפּריל מיט'ן אַנטייל פון די ה"ה וואַ-שילעווסקי, לעווענהערץ און סוכענעק. די הויפּט-טעמע פון דער קאָמיסיע-אַר-ביים איז געווען פעסטצושטעלען די צייט פון אַרבייט אין האַנדעל און אינ-דוסטריע.

אין דער דיסקוסיע, וועלכע האָט גע-דויערט עטליכע טעג, האָבען זיך בעטייליגט פערשטעהער פון די מיניס-טעריום'ס פאַר אינערן, האַנדעל און בילדונג.

ס'זענען אויך אָנוועזענד געווען פאָר-שטעהער פון די יודישע אָרגאַניזאַציעס און ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען די נויט-ווענדיגקייט פון אויפקלערען די שטע-לונג פון די יודישע פאָרשטעהער ווע-גען די פּראָבלעמען, וועלכע זענען בע-טראַכט געוואָרען דורך דער קאָמיסיע.

די איינגעלאַדענע יודישע פאָרשטע-הער האָבען אויך געגעבען אַן'ענטפער אויף אַ רייהע פראַגען.

אַלס רעזולטאַט פון די אַרבייטען האָט די קאָמיסיע פון זאַך-קענער בעשלאָסען: אַז 1) געהמענדיג אין אַכט, די נויט-ווענדיגקייט צו מילדערן די תקנות וועגען אַרבייט אים זונטאָג צוליב דעם, וואָס די יודישע בעפעלקערונג פייערט שבת; 2) אַרויסגעהענדיג ווייטער פון שטאַנדפּונקט, אַז דאָס אָפּהיטען די רע-ליגיעזע יום-טובים פון דער קריסטלי-כער בעפעלקערונג שליסט-אויס, וועלכע ס'איז ערלעדיגונג פון דער פראַגע אַזוי, אַז דאָס זאָל בעליידיגען די געפיהלען פון דער קריסטליכער בעפעלקערונג; 3) געהמענדיג אויך אין אַכט די סאָציאַלע געזעצגעבונג—האָט די קאָמיסיע פעסט-געשטעלט די טעזען, לויט וועלכע די געדונגענע אַרביים (מיט אַרבייטער) איז אים זונטאָג פערבאָטען.

ס'וואָלט אָנערקענט ווערען הנחות אַהן אונטערשיד פון רעליגיע בלויז פאַר קליינהענדלער און האַנדווערקער, בלויז אויף עטליכע שעה אום זונטאָג, אָבער נאָר נישט אין די שעה'ן, ווען ס'קומען פאָר די גאָטעס-דינסטען.

די דאָזיגע בעשלוסען פון דער קאָ-מיסיע וועלען צוגעשטעלט ווערען צום מלוכה-פּרעזידענט.

מלחמה צווישען סאָוויעטען און כינא

סאָוויעטיש מיליטער זאָל זיך אַריינרייסען קיין מאַנדזשוריען.

מאָסקאָ, 9 (ספּ. טעל.) דאָ האָבען זיך פערשפּרייט קלאַנגען, אַז דער שטאַב פון משאַנג-סטאָ-לין האָט ערקלערט מלחמה די סאָוויעטען. געג. משאַנג-סטאָ-לין ערקלערט, אַז מ'האָט אויף איהם געוואָלט מאַכען אַן'אָנפאַל.

לאָנדאָן, 9 (ספּ. טעל.) „טיימס" טיילט מיט, אַז די קאַנטאָנער אַרמעע פערפעסטיגט איהרע פּאָזיציעס, כדי צו קענען ערפאָלגרייך פיהרען די זומער-אָקציע געגען פעקין.

פּאַריז, 9 (ספּ. טעל.) ווי מען מעל-דעט אויס מאָסקווע, זענען דאָרט פאָר-געקומען בעראַטונגען פון די סאָוויעטי-שע אָנפיהרער וועגען די געשעהענישען אין פעקין, ס'איז אָוועקגעשיקט געוואָ-רען אַ נאָטע. די נאָטע פּראָטעסטירט געגען דעם אַרעסט אין דער סאָוויעטי-שער אַמבאַסאַדע און טראָגט אַ כאַראַק-טער פון אַן'אולטימאַטום.

מ'שמועסט, אַז אַ לאַדע מאָג זאָל דאָס סאָוויעטישע מיליטער זיך אַריינ-רייסען קיין מאַנדזשוריען, צווישען דער בעפעלקערונג אין מאַנדזשוריען איז געשטאַנען אַ פּאַניק, אין כאַרבין זע-נען אַלע געוועלבער פערמאַכט.

לאָנדאָן, 9 (אַטע) די רעגירונג ערקלערט, אַז די לאַגע אין כינאַ איז אומפערענדערט, די אַמעריקאַנער רע-גירונג וועט פערשטאַרקען איהרע גאַר-ניזאָנען אין כינאַ.

לאָנדאָן, 9 (אַטע) אַדורכצופיהרען די רעוויזיע אין דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדע אין פעקין האָבען בעגעבען די פאָרשטעהער פון פאָלגענדע מלוכות: ענגלאַנד, אַמעריקאַ, פראַנקרייך, בעל-גיען, איטאַליען, יאַפּאַן, שפּאַניען און האָלאַנד.

ס'איז שוין ערשינען

„דער יתום"

№ 6

מיט א רייכען אילוסטרירטען אינהאַלט.
צו בעקומען אין אַדמיניסטראַציע:
שענקעוויטש-גאס 5/3.

דעטייל | בעקאַנטמאַכונג. | הורט

איך מאַך בעקאַנט דער געעהרטער קונדשאַפט, אַז מיין לאַגער פון

עלעקטראָטעכנישע מאַטעריאַלען

איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון זאַוואַדזקאַ 37 אויף

זאַוואַדזקאַ 10, טעלעפ. 42-41

און כ'בעזיץ אויף לאַגער אַלע זעמטליכע עלעקטראָטעכנישע מאַ-טעריאַלען אין אַ גרויסען אויסוואַהל.

מיט אַכטונג י. הופערט.

544

הורט | 10 זאַוואַדזקאַ 10 | דעטייל

ווייל אונזערע אַפּאַראַטען מיט דעם אייגענעם שאַפיר זענען די פּראַקטישסטע, די דויערהאַפטסטע און דעריבער אויך די ביליגסטע. צו יעדען פּאַטעפאָן גיבען מיר צו איין נאָדעל אינגאַנצען בחנם. גרויסער אויסוואַהל פון שאַפיר-פּליטעס, נאָדלען און אַנדערע טיילען. פערקויף פאַר מזומן און אויף ראַטעס פון עטליכע חדשים. אויסטויש, רעפּעראַציע — סאָליד און ביליג. 593
לאָדז, נאַרוטאָ 19.

אויף פסח קויפט נור

„כרמל"

ווייןן

— און —

קאָניאַק

„כרמל"-ווייך און קאָניאַק איז כשר לפסח אפילו למהדרין מן המהדרין.
„כרמל"-ווייך און קאָניאַק איז בעסער פאַר די טייערסטע אויסלענדישע ווייגען און קאָניאַקען.
זוכט נאָך אויפ'ן עטיקעט די שוץ-מאַרקע: 2 מרגלים טראָגען דעם „אשכול", אָהן דעם איז עס נישט קיין „כרמל". 1591
די פּרייזען זענען לויט'ן פּרייז-קוראַנט פון „כרמל"

אַנאָנסען
— אין —
„נ. פאָלקסבלאַט"
האָבען דעם
גרעסטען ערפאָלג.

Dr PRYBULSKI
25-38

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
.7-6 ,4-3

Dr. H. SPIRA-BORNSTEINOWA
Cegielniana 4
34-90
6-3

ZARZĄD TELEFONÓW ŁÓDZKICH

podaje do wiadomości P. P. Abonentów, że Ministerstwo Poczt i Telegrafów zatwierdziło nowe taryfy, które wchodzą w życie z dniem 1 kwietnia 1927 r.

A. Abonament prywatny za opłatą kwartalną 66.— Złotych.

Do tej kategorji należą aparaty, założone w mieszkaniach prywatnych i przeznaczone wyłącznie do użytku abonenta i jego rodziny. Aparaty w mieszkaniach osób zawodów wyzwolonych mogą być zaliczone do tej kategorji tylko wtedy, gdy powyższe osoby nie zatrudniają w swych mieszkaniach pomocników lub innych pracowników i gdy odwiedzająca ich klijentela nie ma dostępu do telefonu.

B. Abonament zbiorowy za opłatą kwartalnią . . 96.— zł.

Do tej kategorji zaliczają sie aprаty, założone w instytucjach państwowych, społecznych, handlowych lub przemysłowych i przeznaczone do użytku abonenta i osób u niego pracujących.

C. Abonament publichny za opłatą kwartalną . . . 126.— zł.

Do tej kategorji zaliczają się aparaty dostępne dla publiczności, jak to: w hotelach, pensjonatach, restauracjach, kawiarniach, klubach, w salach ogólnych, domów bankowych, dla lokatorów jednego domu i t. p., a również i w sklepach gdzie aparat założony jest w miejscu dostępnem dla użytku publiczności.

Powyższe taryfy obejmują następujący kontyngent rozmów kwartalnie:

dla abonametu katedorji A 600 rozmów, kategorji B—1200 rozmów i kategorji C - 1800 rozmów. Za ewent. rozmowy ponad przewidziany kontyngent ustala się opłatę za każdą ponadkontyngentową rozmowę w kategorji A - 8 groszy, kategorji B - 6 groszy i kategorji C 20 groszy.

Pozostałe opłaty abonamentowe, obowiązujące w I-szym kwartale 1927 r. podwyższa się o 10 proc.

Opłaty wstępne jednorazowe dla nowoprzyłączanych abonentów zostają obniżone z 250 na 200 zł.

Abonentom kategorji C przyznaje się prawo odstępowania telefonu do użytku osobom obcym za opłatą

Od liczby rozmów, wykazanych przez liczniki, udziela się 10 proc. rabatu.

לאדז.
10. אפריל. 1927

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז.
10. אפריל. 1927

אמעריקא
פאר אמעריקאנער.

די אמעריקאנער עפענטליכע מיינונג וועט אפשר אנהויבען צו בעגרייפען די בעדייטונג פון דער גאלדענער מעדאל, וואס אויף בײדע איהרע זייטען איז ביז איצט געווען אויסגעקריצט דער שפרוך:

— אמעריקא פאר אמעריקאנער.

די היילינע טראדיציע פון די פאראײניגטע שטאטען איז לעצטענס בעשטאנען אין דעם, אז מען זאל זיך חלילה וחס נישט לאזען בעאײנפלוסען פון אײראפעאישע געדאנקען און סענטימענטען. אמעריקא קען מאכען שבת פאר זיך און דארף בשום אופן נישט לאזען זיך בינדען פון א פרעמדען אינטערנאציאנאלען פעלקער-בונד. אויף דעם געביט פון עמיגראציע האט עס געהייסען אז די רעגירונג פון די פאראײניגטע שטאטען מעג ארויסווייזען די אונמענשליכסטע ברוטאליטעט. מען האט צושיידט פאמיליעס, מען האט אבגעריסען מענער פון פרויען, עלטערען פון קינדער, קרובים פון זייערע לעצטע ברויט-פערזארגערס. מען האט געהאלטען אין קאנגרעס שענדליכע דרשות וועגען געווינשטע און נישט געווינשטע אויסלענדער אזוי ווי אײראפא וואלט בעשטאנען פון אבפאל.

איצט איז געשעהען עפעס, וואס וועט אפשר דערמאנען די גרויסע מענער פון וואשינגטאן, אז אויב מען וויל זיך איזאלירען דארף מען זיך רעכענען דערמיט, אז מען וועט ווערען אינגאנצען אבגעזונדערט פון די אנדערע פעלקער.

די רעגירונג פון וואשינגטאן האט נישט געוואלט דערנעהנטערען זיך צום פעלקער-בונד. איצט האט זי בעשלאסען צונויפצורופען א אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ פאר ענטוואפנונג אויפ'ן וואסער.

זי דארף עס האבען, כדי א סוף צו מאכען צו דער געפעהרליכער מאבילי־זאציע אויפ'ן ים מצד יאפאן. די בעציהונגען צווישען די פאראײניגטע שטאטען און יאפאן זענען דאך זעהר נישט קיין גוטע צוליב די אנטי יאפאנישע געזעצען אין אמעריקא. דעריבער האט די רעגירונג פון די פאראײניגטע שטאטען איינגעלאדען די גרויסע מלוכות צו אן ענטוואפנונגס - קאנפערענץ. אויף דער איינלאדונג האט די פראנצויזישע רעגירונג געענטפערט מיט א ניין. דער פראנצויזישער מיניסטער פאר אויסלענדישע ענינים ווייזט אן אויף דעם, אז אין א ספעציעלער קאמיסיע פון פעלקער - בונד ווערט בעהאנדעלט זאכליך און אויספיהרליך דאס גאנצע פראבלעם פון ענטוואפנונג, אי אויף דער יבשה, אי אויפ'ן ים.

דער בעשלוס פון פראנקרייך איז א היסטארישער ענטפער אויף דעם אמעריקאנישען פרינציפ: „אמעריקא פאר אמעריקאנער“. מען קען נישט פיהרען אין איין צייט צווייערליי פאליטיק: אפהיטען זיך אליין און אפזונדערן זיך. אין א מאל אבער, ווען דאס איז נויטווענדיג בענוצען זיך מיט אנדערע...

ה. גראסמאן.

די ארבייטער און פויערים אין קרים
וועלען מיטהעלפען דעם איבערגאנג פון ארבייטענדע יודען אויף ערד.

(א בריף פון מאסקווע).

דער געוועזענער פאלקס-קאמיסאר פאר אגריקולטור אין דער קרימער רעפובליק וועליא איבראהימאוו האט פערעפענטליכט אין דער צייטונג „קראסני קרים“ א לאנגען ארטיקעל אונטערן טיטול: „לאמיר העלפען דער יודישער ערד-איינארדנונגען לאמיר אויסוואר־צלען די רעשטלעך פון אנטיסעמיטיזם, אין וועלכען ער זאגט זיך ארויס פאר דער יודישער קאלאניזאציע אין קרים און טרעט זעהר שארף ארויס געגען די אנטיסעמיטישע אנפאלען אויף דער קאלאניזאציע.

געבענדיג א היסטארישען איבערבליק אויף דער יודישער לאגע אין צארי־שען רוסלאנד זאגט איבראהימאוו: מעהר פון אלעמען האט אונטער דעם יאך פון צאריזם געליטען די יודישע ארימ־קייט. קיין וואלינרעכט האבען זיי נישט געהאט. די פיל מיליאניגע ארימקייט איז געווען צונויפגעשטיקט אין תחום, קיין ערד האבען יודען נישט געטארט בעארבייטען, די פאבריקען און וואר־שטאטען זענען פאר זיי פערמאכט געווען, אין די שולען איז פאר יודישע קינדער איינגעשטעלט געווען א צעהן־פראצענטיגע נארמע און אין די אוני־ווערסיטעטען א דריי-פראצענטיגע. פון די אלע גזירות האבען דער עיקר גע־ליטען די ארימע יודען, ווייל די רייכע האבען זיך שוין ווי עס איז אנ'עצה געגעבען. וואס-זשע האט געוואלט טאן די יודישע ארימקייט? נישט ווילענדיג האט זי זיך געמוזט בעשעפטיגען מיט קליינהאנדעל, מיט מעקלעריי און מיט קלייגע מלאכות.

איבערגעהענדיג צו דער בעפרייאונג, וואס די רעוואלוציע האט געבראכט אלע אונטערדריקטע נאציאנאליטעטען אין רוסלאנד זאגט איבראהימאוו: „דער זעלביגער יודישער דלות, וואס איז פאר'ן צאריזם בערויבט געווען פון די עלעמענטארסטע רעכט—דאס רעכט אויפן שמיקעל טעגליכען ברויט, האט זיך איצט א ציה געטון צו פראדוקטיווער ארבייט. הונדערטער טויזענדער יודען האבען ארויסגעוויזען א בענעהר איבער־צוגעהען צו ערד-ארבייט. ענטגעגענקו־מענדיג דעם דאזיגען ווונש טוט די רעגירונג אלעס מעגליכעס, כדי איינצו־ארדנען די יודען אויף ערד.

די קרימער רעגירונג האט פאר דעם דאזיגען צוועק לכתחלה אויסגעטיילט 63 טויזענד העקטאר ערד פאר 2200 פאמיליעס אין דזשאנקאיער געגענד. און איצט נייע 55 טויזענד העקטאר לאנד אין דזשאנקאיער און יעווּפאטא־ריער געגענדען פאר נאך 1600 פא־מיליעס.

צום בעדויערן, זאגט איבראהימאוו, איז נאך צווישען אונז פאראן היבשע רעשטלעך פון אנטיסעמיטיזם. דאס איז אנ'אלטער אויסגעפרובטער מיטעל פון קאמף געגען דער רעוואלוציע. ווער פערשפרייט אנטיסעמיטיזם? געוועזענע פריצים, גלחים, געגעראלען, קולאקעס, שווארצע העמדלעך, געוועזענע שווארצע מאה'ניקעס און אלע אנדערע, וואס זענען ארויסגעשטויסען געווארען דורך דער רעוואלוציע פון זייערע פאזיציעס.

פריהער האבען די אלע פארשוינען געשריען: „דער יוד, איז א פוילענצער, א פאראזיט, ער וויל זיך מיט קיין פי־זישער ארבייט נישט פערנעמען“, אין איצט שרייען זיי: „למאי גיט מען יודען ערד? זייער ארבייט איז האנדעל, נישט ערד-ארבייט“. מיט פאקטען און ציפערן בעווייזט איבראהימאוו די פאלשקייט פון דעם בלבול, אז יודען מיידען אויס פיזישע ארבייט (400 טויזענד יודישע לוין-ארבייטער, 170 טויזענד ערד-אר־בייטער) און זאגט:

„די פינסטערע עלעמענטען נוצען אויס דעם פאקט, וואס אין איניגע געגענדען ליידען די פויערים – פון ערד-מאנגעל, און אויף דעם דאזיגען באדען פראפאגאנדירען זיי דעם אנטי־סעמיטיזם.

אבער נישט קוקענדיג דערויף, זאגט איבראהימאוו, וועלען די ארבייטער און פויערים פון קרים דאך מיטהעלפען מיט אלע כוחות דעם איבערגאנג פון ארבײ־טענדע יודען אויף ערד אין קרים, און בוט ווי זיי וועלען העלפען די ארביי־טענדע מאסען פון אנדערע נאציעס, איבערצוגעהען אויף פראדוקטיווער ארבייט.

עס איז אינטערעסאנט צו בעמער־קען, אז וועלי איבראהימאוו איז אין דער צייט, ווען ער איז געווען קרימער פאלקס-קאמיסאר פאר אגריקולטור, גע־ווען א שטארקער געגנער פון אויס־טיילען ערד פאר יודען אין קרים, אויפ־ווייזענדיג, אז די ערד אין קרים איז נויטיג פאר דער טאטערישער בעפעל־קערונג. איצט ווי עס שיינט, האט ער זיך איבערצייגט, אז די יודישע קאלא־ניזאציע אין קרים וועט נישט ברענגען שאדען די אינטערעסען פון דער מא־טערישער בעפעלקערונג און טרעט שארף ארויס פאר דער יודישער קאלא־ניזאציע אין קרים.

מאסקווע. (י.ט.א.)

יודישע נייעס.

די טעלעגראמע פון קאלאניעס־מיניסטעריום צום ועד-לאומי.

ירושלים. (י. ט. א.) דער „ועד הלאומי“ האט בעקומען א טעלעגראמע פון ענגלישען קאלאניאל-מיניסטעריום, אין וועלכען עס ווערט מיטגעטיילט, אז דער געזעץ וועגען די יודישע קהלות אין ארץ-ישראל וועט שוין אין קורצען בעשטעטיגט ווערען.

ווי בעקאנט איז ארום דעם קהלות־געזעץ אין ארץ-ישראל געפיהרט גע־ווארען א העפטיגער קאמף אין די בע־שטעטיגונג פון נצזעך וועט האבען א גרויסע בעדייטונג פאר'ן יודישען ישוב אין ארץ-ישראל.

בעפרייט 5 יודישע ארבייטער פון תפיסה.

קאוונא. (י. ט. א.) די טעג זענען בעפרייט געווארען פון תפיסה 26 אר־בייטער אין דער צאהל אויך 5 יודען, זיי זענען אלע ארעסטירט געווארען תיכף נאך דער איבערקעהרעניש. מען האט נעגען זיי נישט געקענט אויסגע־פינען די מינדעסטע בעשולדיגונג.

נישט סאציאליסט, נאר דעמא־קראט איז דער נייער פרעזי־דענט פון לעטלאנד.

ריגע. (י.ט.א.) דער רעזולטאט פון די וואהלען פון לעטלענדישען פרעזי־דענט האט אין דער לעצטער מינוט ארויסגעוויזען, אז א מעהרהייט שטימען האט בעקומען נישט דער סאציאליסט קאלנין, נאר דער דעמאקראט סעמגאל. דער קאנדידאט פון בלאק פון די דע־מאקראטען און נאציאנאלע מינדערהיי־טען. א דאנק דעם דאזיגען בלאק זענען פערבלאקירט געווארען אלע קאנדי־דאטען, וואס זענען ארויסגעשטעלט געווארען מצד די רעכטע גרופירונגען.

פרעזידענט סעמגאל איז בעקאנט אלס אויפריכטיגער דעמאקראט און פריינד פון די מינדערהייטען.

דער „קואמינטאנג“, וואס הערשט אין כינא.

די לעצטע עפאכע האט ארויסגערוקט א נייע פארם פון מלוכה ארדנונג, וואו די גאנצע מאכט געהערט איין פארטיי. ביז איצט זענען פאראן דריי אזעלכע מלוכות, וואו דער דאזיגער פרינציפ איז דורכגעפיהרט געווארען; דאס זע־נען סאוויעט-רוסלאנד, וואו ס'הערשט די קאמוניסטישע פארטיי. איטאליען, וואו ס'הערשט די פאשיסטען און דרום כינע וואו ס'הערשט די פארטיי קואמינ־טאנג.

א צייט לאנג איז ביים איינגאנג אין הויפט-קווארטיר געהאנגען די אויפשריפט „די גאנצע מאכט געהערט דער פארטיי“ און דאס ענטשפרעכט פאלשטענדיג דער ווירקליכקייט — די אזוי גערופענע קאנ־טאנער רעגירונג איז נאר טעכנישער אויספיהרער פון די דירעקטיוען וואס ווערען ארויסגעגעבען דורכ'ן צ. ק. פון דער פארטיי און פון פאליט. ביורא.

דאס ווארט קואמינטאנג בעדייט: „מלוכה'שע פאלקס-פארטיי“. זי איז גע־שאפען געווארען פון די געהיימע נאציא־נאלע פאטריאטישע געזעלשאפטען, וואס זענען אנגעהויב פון היינטיגען יאהר־הונדערט געשאפען געווארען דורך די כינעזישע סטודענטען אין יאפאן. איי־נע פון די געזעלשאפטען „כסינגמשונגהון“ (געזעלשאפט צו דערהויבען כינא) וואס האט זיך געשטעלט פאר א ציל ארא־פצווארפען די מאנדזשורישע דינאסטיע. בראש פון דער דאזיגער געזעלשאפט איז געשטאנען סון-יאט-סען, וואס רע־כענט זיך פאר'ן גייסטיגען פיהרער פון דער כינעזישער רעוואלוציאנערער בע־וועגונג.

נאך דער רעוואלוציע פון 1911 יאהר, וועלכע איז אייגענטליך געווען א מילי־טער-בונד פון אונצופרידענע גענעראלען האט זיך ערשט אנגעהויבען ד אייגענטליכע אויסבילדונג פון פאליטישע פארטייען, וואס האבען געשיקט זייערע פערטרעטער אינ'ם פעקינער פארלא־מענט. אבער בעת די צפונדיגע פאר־טיי-גרופען האבען זיך גרופירט ארום זייערע געגעראלען און גובערנאטארען האט סון-יאט-סען געשאפען אנ'ארגאני־זאציע אויפ'ן מערב אייראפעאישען מו־סטער. אזא ארגאניזאציע איז געווען דער קואמינטאנג, וועלכער איז ענטשטא־נען פון דער פריהערדיגער „געזעלשאפט צו דערהויבען כינא“.

די איצטיגע ארגאניזאציע פון קוא־מינטאנג האט געשאפען בארדין. צוויי יאהר האט ער געארבייט איבער'ן סטא־טוס, וועלכער איז אנגענומען געווארען אין 1926 י. שוין נאכ'ן טויט פון סון-יאט-סען. דער סטאטוט איז געבוים אויפ'ן מוסטער פון דער רוסישער קא־מוניסטישער פארטיי, מיט דער אונטער־שיד, וואס דער קואמינטאנג טראגט נישט קיין קלאסען כאראקטער און איז צוטריטליך פאר יעדען כינעזער, וואס ווערט רעקאמענדירט דורך צוויי מיט־גלידער. יעדער פארטיי מיטגליד בעקומט א פארטיי בילעט און א ביכעל וואו ס'ווערט אפגעצייכענט זיין מיטגליד־אפצאהל (אנ'ערך 10 סענט א חודש).

די הויפט-לייטונג פון דער פארטיי איז דער יעהרליכער צוזאמענפאהר, וועלכער וועהלט א צענטראל-קאמיטעט מיט א פרעזידיום (פאליט. ביורא) פון 9 מיטגלידער. די פארטיי איז איינגע־טיילט אויף ראיאן-קרייז-קאמיטעטען א. א. וו. א חוץ דעם ווערען אויפגעהאל־טען אין מיליטער, פערשידענע פעראיינען קלובען א.א.וו. געבילדעט „יאטשייקעס“. אין קואמינטאנג איז איינגעפיהרט זעהר א שטרענגע דיסציפלין. דער פאראגראף 74 פונ'ם פארטיי-סטאטוט לויטעט: „די פאר־טיי פיהרט אויס א היסטארישע מיסיע... וואס איהר ערפאלג, אדער אונערפאלג איז אפהענגיג פון דער פארטיי-דיסצי־פלין“. ס'עקזיסטירט א ספעציעלער אינ־סטיטוט פון פארטיי „צענזארס“ לויט'ן מוסטער פון די אלטע כינעזישע, וואס האבען עקזיסטירט פון די אלטע באג־דיכאנישע צייטען. זיי קאנטראלירען די טעטיגקייט פון איינצעלנע פארטיי מיט־גלידער און פון פארטייאישע אינסטי־טוציעס.

דער פיהרער פון דער פארטיי איז דער פערשטארבענער סון - יאט - סען, וועלכער איז געשטארבען דעם 12 מערץ 1925 י. אבער אלס אנערקענונג פאר זיין טעטיגקייט איז ער געבליבען אויך נאך זיין טויט דער פיהרער. אלע פאלי־טישע פערזאמלונגען הויבען זיך אן מיט'ן לייענען זיין מאניפעסט און ביי זיין בילד. אלע פארטיי-גרופען, רעגי־רונגס-אינסטיטוציעס און מיליטער-אפ־טיילונגען זענען מחויב יעדע וואך איינ־ארדנען טרויער - פערזאמלונגען נאך סון-יאט-סענ'ען און אזוי ארום האט זיך אין דער מאדערנער פאליטישער פארטיי איינגעשניטען דער אלטער כינעזישער עלטערן-קולט, וואס איז א מאראלישער גרונד-פרינציפ פונ'ם כינעזישען לעבען.

דאס פראגראם פון דער פארטיי ווי מיר האבען שוין געזאגט טראגט נישט קיין קלאסען כאראקטער, און איז אפילו נישט קיין גאנצען רעוואלוציאנערע. זי פאדערט דאס אפשאפען די הערשאפט פון די מיליטערישע גובערנאטארען, איז געגען כאבאר, פאר אפנעהמען די ספעציעלע פריווילעגיעס ביי די אויס־לענדער, איז פאר שאפען וועגען, פאר־טען א. א. וו. א. א. וו.

דער קואמינטאנג הערשט שוין איצט איבער דריי פירטעל פון כינא און הויבט זיך אן צו אויסקריסטאליזירען. פון איין רוקען זיך בולטער ארויס די בורזשוא־זע עלעמענטען, פון דער צווייטער זייט שאפט זיך א לינקער פליגעל, זעהר נא־הענט צו די איצטיגע רוסישע קאמוני־סטען און וועלכע הויבט זיך אן, ווי דאס איז געווען ביז איצט, בעת אלע לעצטע בעוועגונגען אין כינא א פירוד צווישען דער ציווילער און מיליטערישע אנפיהרונג. און פון דער דאזיגער אויס־קריסטאליזירונג וואס הויבט זיך ערשט איצט אן, איז אפהענגיג די ווייטערדיגע ענטוויקלונג און אויסשטאלטונג פון דער מאדערנער נייער כינע.

ר. ט-ח

„Guttalin“
שוה-פאסטע בעסטע קוו אליטעט, ווי פאר דער מלחמה.
Warszawa, Leszno 73 tel. 174-34

Dr. H. RAKOWSKI
אינערליכע קראנקהייטען
האט זיך איבערגעציגען פון זאוואדזקא 25
אויף זאוואדזקא 8,
פרטנס, 1 שטאק, טעל. 37-34. 107

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען־און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אן פונאכטאג, — 5 ב 3

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז־און לונגען-קראנקהייטען.
קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81
שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

„די שווארצע קריזאנטעמע“.

עקזאָטישער ראָמאַן.

(58

אַלע טשיטען און יאָמאָטאָ'ן מיט שעריגע האָט מען פאַר־שפּאַרט אונטען אין דעם טריום.

— מען דאַרף די חברה צרגיץ אַראָפּזעצן — האָט געזאָגט דזוק־טשי צו איינעם פון די גראָזדוקען.

דזוק־טשיס דאַמפער איז צוגעשוואומען צו דעם אינזעל טוטאָסימאַ און דאָרטען האָט ער די טשיטען אויפגעבונדען, בע־שוואוירען זיי, אַז זיי וועלען קיינעם קיין וואָרט ווענען דעם, וואָס עס איז פאָרגעקומען, נישט דערצעהלען, און אונטער דעם בעדינג אַרויסגעזעצט אַלע געפאַנגענע אויף דעם אינזעל.

זיין דאַמפער האָט דזוק־טשי געהייסען צו די 47 קברים פון די סאַמוראַיען.

ער האָט זיינס אָפּגעטון, בעפרייט דער פּרינצעסינס גע־ליבטען, ווי ער האָט צוגעזאָגט דער פּרינצעסין אָבער... ער אַ יאַפּאַנער וויקאָנט, אַ זון די סאַמוראַיען דהאָט נישט בעשטראָפט נאָר בעפרייט דעם וועלכער האָט געפלעקט די פאַמילע פון דעם גרויסען מעכטיגען מיקאַדאָ קאַמאַסו.

אַ יאַפּאַנער, אַנ'איינקעל פון די סאַמוראַיען ווייסט וואָס ער האָט צו טון אין אַזאַ פאַל. דער קולט פון די טויטע איז זעהר שטאַרק ביי די יאַפּאַנער.

— מיינע זיידעס וועלען פון מיר קיין שאַנדע נישט ליידען — האָט בעשלאָסען דזוק־משי, ווען ער האָט בעפוילען זיין דאַמ־פער צוצושווימען צו די 47 סאַמוראַיען.

אויף אַנ'נאַייזאַמען אינזעל צווישען בוימער, וואו אין אַ וועל־דעל שטעהען 47 קברים, 47 שטיינער און דער נעבען שלאָגט אַ וואַסר קוואַל.

אין דעם וואַסער־קוואַל האָבען די 47 סאַמוראַיען אָפּגעוואַ־שען דעם אָפּגעהאַקטען קאָפּ פון דעם, צוליב וועלכען זיי אַלע זענען בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דורך כאַראַקירי.

דאָרט אין דעם וועלדעל געפינט זיך אויך אַ קליינער מו־זעי, אין וועלכען עס ליגען די קליידער און אַלע זאַכען, וואָס זענען געבליבען נאָך די סאַמוראַיען.

יעדער קבר איז פערהילט אין אַ בלויען רויך פון די קריי־טעכצער, וועלכע רויכערן זיך אייביג אַרום די הייליגע קברים.

אַ פרעמדער מענש וואָלט דערשטיקט געוואָרען פון דעם אייביגען רויך און פון דעם גערוך אין דעם וועלדעל.

די יאַפּאַנער האַלטען עס אויס און קומען אַהער אין אַ גאָר גרויסער צאָהל אָפט אויף קבר־אבות.

די געשיכטע פון די קברים איז מעהר ווינציגער אַזעלכע.

ביים מיקאַדאָס הויף זענען געווען צוויי הויף־לייט, וועלכע האָבען צווישען זיך געלעבט נישט גאַנץ בשלום.

עס פערשטעהט זיך, אַז יעדער פון די הויפלייט האָט געהאַט זיינע אַנהענגער.

איינמאָל האָט איינער פון די הויפלייט דעם צווייטען שטאַרק בעליידיגט.

די אַנהענגער פון דעם בעליידיגטען האָבען בעשלאָסען נקמה צו נעהמען פאַר דער בעליידיגונג.

21 חדשים האָבען די 47 סאַמוראַיען געזוכט אַ געלעגנ־הייט צו דער'הרג'ענען דעם בעליידיגער און האָבען ענדליך דעם געזוכטען געפונען און דער'הרג'עט.

זיי האָבען אָבער נישט געפונען פאַר נויטיג זייער טאַט צו פערבעהאַלטען.

זיי האָבען זיך פערזאַמעלט אין דעם וועלדעל אויפ'ן אָרט פון זייער שפּעטערדיגען קבר, דערצעהלט וועגען זייער טאַטען און אַלע צוזאַמען, גלייכצייטיג בעגאַנגען כאַראַקירי.

איצט וועררען זיי פערגעטערט, זייער טויט — איז דער שטאָלץ פון די סאַמוראַיען, דאָס איז אַ טעמע צו ראָמאַנען, פּאָ־עמען, דראַמען, דיכטונגען.

דזוק־משי איז געקומען אויף די קברים פון זיינע אבות אָבגעבען אַ דין וחשבון פון זיין האַנדלונג, ער האָט אויך געוואָלט אויסקלויבען דאָס אָרט פון זיין קינפטיגען קבר.

מיט זיך האָט ער מיטגענומען נאָר איין מענש: זיין לייב־ליכען ברודער, דעם טאַפּפערסטען און איבערגעגעבענסם גראָזדוק.

.57
קווערטאָראַ... מאַקסימיליאַן.

ווען דאָקטאָר לעווי איז צו זיך געקומען האָט ער נישט באַלד פערשטאַנען, וואו ער געפינט זיך, וואָס עס טוט זיך מיט איהם.

ער האָט זיך אַרומגעקוקט און בעמערקט, אַז ער געפינט זיך אין אַ לוקסס־קאַיוטע, אויף אַ שיף.

— ווי קום איך אַהער, אויף אַ שיף? — האָט געטראַכט דער קראַנקער.

אין אָפּגעשוואַכטען מוח האָט זיך איהם געבאַמבעלט אַ געדאַנק, אַז ער פאָהרט ערגעץ ווייט, שוין לאַנג...

פּלוצים האָט ער דערהערט עפּעס אַ שטילען געשפּרעך אין אַ פרעמדער שפּראַך. ער האָט נאָר געכאַפּט עפּעס איין בעקאַנט וואָרט, אַ קלאַנג — „קווערטאָראַ“

— וואו האָב איך דאָס וואָרט געהערט? „קווערטאָראַ“ קווערטאָראַ... מאַקסימיליאַן... און אויך אַזאַ שפּעטעדיגע שטימע: קווערטאָראַ... מאַקסימיליאַן...

מיט אַמאָל האָט איהם, ווי אַ בליץ געטון אין זכרון. ער האָט זיך דערמאָנט. אין זכרון האָט איהם אויפגעלויכטען אַ בילד:

ער איז מיט אַ חברה יונגע חברים אונטער בריוסעל אויף אַנ'עקסקורסיע, אין אַ אַלטען פּאַלאַץ.

איבער די זאַלער פונ'ם פּאַלאַץ שפּאַצירט אַרום אַ פרוי אָנגעטון, ווי אַ קעניגין מיט אַ קרוין אויפ'ן קאָפּ... לויט'ן אויסזעהן — אַ משוגענע.

דאָס האָבען עס איהרע ליפּען אָהן אויפהער געשעפּטשעט: „קווערטאָראַ... מאַקסימיליאַן“.

די עקסקורסאַנטען האָבען דאַמאָלס געמיינט, אַז דאָס איז גלאַט אַ משוגענע, וועלכע ליידט אויף גרויסהייטס־מאַניע. דער פיהרער זייערער האָט זיי אָבער דערצעהלט פאָלגענדע אמת'ע מעשה, וועגען דער משוגענער דאַמע, וועלכע איז שיער נישט אויף אַנ'אמת געוואָרען קעניגין, דער טשיטשעראָנע האָט דער־צעהלט פאָלגענדעס.

— אין די פערציגער יאָהרען פון דעם פערגאַנגענעם יאָהרהונדערט האָט אין פּאַריז צווישען דער דאַמאָלסדיגער באַל־דענער יוגענד געפינקעלט ווי אַ שטערן דער יונגער גראַף נאַסטאַן ראַוסע בולבאָן.

(פאָרטזעצונג קומט)

עפּשטיינ'ס פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען

אין ערצטליך־דענטיסטישער קאַבינעט
זגערסקא 17, טעל. 16-33.

3-2 11-10 $7^1/_2$—$6^1/_2$	נאַז, האַלז, אויערן קר.	ד"ר ראַבאַוויטש
11—10 2—1	הויט־ און געשלעכט־קר.	ד"ר רוזשאַנער
8-7 2-1	אוירען־קראַנקהייטען	ד"ר גאָלדשטיין־מאָראַוו
2—12	נערווען־פיזישע־קראַנקהייטען	ד"ר יוסטמאַן
5-6 12-10	קינדער־קראַנקהייטען	ד"ר ראָזענצווייג
6-5 1-$11^1/_2$	כירורגיע און געבורטס־הילף	ד"ר פּאָפּיערני
2-1.ז 4-3	בירורגישע־קראַנקהייטען	ד"ר מאַנטאַר
7-$5^1/_2$ 1-11	אינערע, הערץ לונגען־קר.	ד"ר ווייגבערג
12-10 6-4	רענטגען	ד"ר סטופּעל
7—3	צאָהן־אַרצט	א. גראָדזענטשיק
2—9	צאָהן־אַרצט	ג. ראָזען

צאָהן־פּלאָמבירונג, בעלייכטונגען, קאַראָנען, פּאָטטען, א.א.וו.
ביי דער לעצטער אויז געעפענט געוואָרען

רענטגען־אינסטיטוט

טיילונג פון הויט־קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונ־גען, קוואַרץ־לאַמפּ, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע בעקאַנטע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר פעלדשערס.
אַנמעלדונגען גענען שריפטליך (שקאָרלאַטען) פון 4—5 נאָכמ.
די רענטגען־אַב איז אויך אָפען זונטאָג.
הילף אין דער שטאָט.

אין קוים און ערקויף
מעבעל
דיוואַנעס, טעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאָפאַ־ירעם א. ז. וו. און צאָהל די העכסטע פּרייזען
א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19
(דזיעלנאַ)
אין מעבעל־געוועלב, (פּרזשאַט־וואַלינג שענקעוויטשאַ 29)
ביי מיר איז שטענדיג דאָ סחורה. געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 1383

טליתים־פאַבריק
אויסגעבעסערט פון וואָלענע, האַלב־וואָלענע זיידענע טליתים פון טערקישע, ווי אויך טליתים־קטנים הערט און דעטייל מיט אויספּער־טיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל
ביי א. ה. ציטרינאָווסקי, קאַמיענאַ 6.
אין צווייטען טויער פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך! 298
בעמערקונג: ס'וועלען אויך אַנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

הייל־פּעדאַגאָגישע קורסען
פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער, שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען טויבשטומהייט)
Dr. med. A. Szmirgeld
נערווען־אַרצט.
עלעקטריזאַציע, לינבמהיילאַפּפּאַראַטען.
CEGIELNIANA 6, tel. 51-89
עמפּפאַנגט פון 5 — 7 אָוונט.

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאַרדניע טעל. 49-66
צאָהן־כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנק־הייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, רושאַנסלעס, צאָהן־פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פון $5—1^1/_2$ און פון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2

Dr. med
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע, רענטגענ־שטראַהלען און קוואַרץ־ליכט, עלעקטראָ־טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 6—9 אין אָוונט, פרויען— 12 ביז 3 נאָכם. 873

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל־אַרצט פון נירען, בלאָזען און הארן־קראַנקהייטען
Nawrot 8, telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 241

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָ־זען און הארן־קראַנקהייטען, נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונט.

פאַרוואָס?

זענען דאָ שעהנע ליפּען, וועלכע קיינער האָט נאָך קיינמאָל נישט געקושט..
זענען דאָ שעהנע פרויען, וועלכע מען מיידט אויס..
זענען דאָ ענערגישע מאַנספּערזאָנען, וועלכע האָבען נישט קיין ערפאָלג אין לעבען..

ווייל,

זיי בעניצען נישט דעם איינציגען ראַדיקאַלען מיטעל געגען דעם שלעכטען ריח פון מויל, וואָס נאָר זיי אַליין זיהלען איהם נישט און וועלכער מאַכט אויסערגעוועהנליך נים אָנגענעהם דאָס דערגעהנטערן זיך צו זיי.

FERMENTINA

בעזייטיגט דעם העסליכען ריח פון מויל, פערהיט די ציין, שטאַרקט די יאַסלעס און מאַכט אָנגענעהם דעם אָטעם.

הויפּט־סקלאַד אין פּוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק־סקלאַדען און פּערפומעריע־געשעפטען. פּרייז 2.75 זל. פּער שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט־סקלאַד אויף פּוילען. פאַר קוגים פון דער פּראָווינץ ווערט אַרויסגעשיקט נאָכ'ן בעקומען פּאָראויס 3 זל. אָדער 3.50 אויף אַ נאָכנאַהמע. 1819 היט זיך פאַר פעלשונגען!

8 טונג ה"ה פריזערס!

צום בעפאָרשטעהענדען יום־טוב צמפעהל איך מיך מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשיעדענע וואַסערן לויט פאָלגענדע פּרייזען.

קעלניש־ און בלומען־וואַסער 3.75 זל. א קילאָ
וועזשעמאַל —.3 זל. א קילאָ.
ראַזיר פּודער 6.25 א קילאָ.
בריליאַנטינע 3.80 זל.

ווי אויך אַלערליי פּריזער אַרטיקלען צו ביליגע פּרייזען נור ביי

י. דרוקער, זאַוואַדזקאַ !!

בעקאַנטמאַכונג

איך מאַך בעקאַנט די געעהרטע קונדשאַפט, אַז מיין לאַנג־יעהריגעס געשעפט פון גאַרדינען און דיוואַנעס איז איבערגעטראַגען געוואָרען פון נאָוואָמיעסקאַ 21 אויף

נאָוואָמיעסקאַ 1
(עק פּראַנע וואָלנאָשטשי)

און איך בעווייז צו די פאַרשטעהענדע פייערטאָגען אַ גרויסען אויסוואַהל פון גאַרדינען, דיוואַנעס, לינאָלעאומס, פּלוש־דעקען, ווי אויך אַ גרויסען אויסוואַהל פון

פונסטער'ס פּלוש־דעקען
אַלעס צו זעהר ביליגע פּרייזען. 1553

I. Rotenberg, Łódź
Nowomiejska 1, tel. 57-10.

די, וועלכע אזעוו האָט פעראַטען.

בעאַרבייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. בראַנט.

(50

אַזוי איז געוועזען די לאַגע, ווען אין לאָנדאָן איז זיך אין אויגוסט 1908 צוזאַמענגעקומען די קאָנפערענץ פון דער ס.-ר.־ישער פּאַרטיי. אַזעוו איז אויך געווען אויף דער קאָנפערענץ, כאָטש אין די זיצונגען האָט ער זיך ווייניג בעטייליגט.

בעת דער קאָנפערענץ איז מיט אַזעוו'ן פאָרגעקומען פאָלגענדער פאַל. די מאַנדאַטען-קאָמיסיע פון דער קאָנפערענץ האָט בעשלאָסען ביי יעדען מיטגליד, וואָס האָט אין דער קאָנפערענץ אנטיילגענומען, אָפּצונעהמען זיין ריכטיגען פאַמיליען נאָמען. נאַטירליך האָבען די נעמען, צוליב קאָנספּיראַטיווע טעמים, גע־דאַרפט בלייבען בעקאַנט נאָר די מיטגלידער פון דער מאַנדאַטען־קאָמיסיע. אַזעוו האָט איינגעלאַדען צו דער קאָנפערענץ צוויי מיטגלידער פון דער קאַמף אָרגאַניזאַציע אייגער פון זיי האָט נישט געוואָלט אָנרופען זיין ריכטיגען נאָמען. די קאָמיסיע האָט זיך דעריבער געווענדעט צו אַזעוו'ן, ער זאָל זאָגען דעם נאָמען פון דעם מיטגליד. אַזעוו האָט זיך לכתחילה צו דער ביטע בעצויגען גלייכגילטיג און האָט דעם נאָמען נישט געוואָלט זאָ־גען. די קאָמיסיע האָט דאַן ערקלערט אַזעוו'ן, אַ דער חבר וועט אין זאַל נישט אַריינגעלאָזט ווערען און אַז וועגען דעם וועט געגעבען ווערען די געהעריגע אינסטרוקציע דעם פּערזאָן, וואָס איז געשטאַנען ביי דער טיר, אַנ'ענגלענדער. דערויף האָט אַזעוו אָנגערופען אַ נאָמען נ.

שוין נאָך דער קאָנפערענץ, אויף אַ זיצונג פון צ. ק. האָט אַזעוו מיט אַ שמייכעל איינגערוימט אין אויער דעם מיטגליד פון דער מאַנדאַט קאָמיסיע, וועלכער האָט מיט איהם אונטער־האַנדעלט וועגען דעם ענין, אַז אייגענטליך האָט ער, אַזעוו, די קאָמיסיע אָפּגענאַרט און האָט געזאָגט דעם ערשטען נאָמען, וואָס איז איהם געקומען אין קאָפּ אַריין און דעם ריכטיגען נאָמען האָט ער טאַקע פערהוילען. יענער איז פון אַזאַ ערקלערונג געוואָרען שטאַרק אויפגעבראַכט, אָבער דער אינצידענט איז דערמיט געווען ערלעדיגט.

נאָך דער פּאַרטיי קאָנפערענץ זענען פאָרגעקומען אַ רייה זיצונגען פון צענטראַל-קאָמיטעט, אויף וועלכע ס'איז בעהאַנדעלט געוואָרען דער פּלאַן פון דער נאָהענטסטער טעטיגקייט. עס איז בעשלאָסען געוואָרען איבערצולאָזען אין אויסלאַנד אַ דעלעגאַציע פון צ. ק און אַ טייל פון די ליטעראַריש-פּובליציסטישע כוחות, אַלע איבריגע מיטגלידער האָבען געדאַרפט איבערפאָהרען קיין רוסלאַנד און דאָרט פיהרען אַ פּראַקטישע טעטיגקייט.

אַזעוו האָט גענומען אַ טעטיגען אַנטייל אין אַלע פראַגען, וואָס זענען געשטאַנען אויפ'ן סדר היום פון צ. ק. ער האָט גע־האַלטען, אַז אין רוסלאַנד דאַרף זיך קאָנצענטרירען דער פּראַק־טישער קאָלעקטיוו פון צענטראַל-קאָמיטעט, וואָס אָנבעלאַנגט די ליטעראַרישע קרעפטען און דער אידעישער אָנפיהרונג, דאַרפען זיי בלייבען אין אויסלאַנד, וואו עס דאַרף געשאַפען ווערען אַ אידעאישער צענטער פון דער בעוועגונג.

בכלל האָט אַזעוו בעת דער קאָנפערענץ און אויף די זי־צונגען פון צענטראַל-קאָמיטעט נישט אַרויסגעוויזען קיין שום ענדערונגען. ער האָט זיך געפיהלט מוטיג און זיך געהאַלטען ווי תמיד זעלבסט בעוואוסט און מיט אַפּלאָמב. די בעציהונג פון די צ.ק.-מיטגלידער צו איהם איז געווען די זעלבע, וואָס שטענדיג.

אויף איין זיצונג, אין וועלכער אַזעוו האָט זיך אויך בע־טייליגט, איז דערוועקט געוואָרען די פראַגע וועגען פּראָוואָקאַ־ציע. אַ מיטגליד פון דער פּאַרטיי אַ געוויסער אַ. האָט געבעטען דעם צענטראַל-קאָמיטעט אויסצוהערען איהם וועגען פאָלגענדען ענין. ער, דער מיטגליד, איז געוואויר געוואָרען, אַז אין די פּאַרטייאישע קרייזען געהען אַרום קלאַנגען, אַז ער איז אַ פּראָ־וואָקאַטאָר. ער בעט אַלזאָ דעם צענטראַל-קאָמיטעט אָנצונעהמען מיטלען, כדי צו בעשיצען זיין כבוד. דער דאָזיגער אַ. האָט אויף אַ סך מיטגלידער פון דער פּאַרטיי געמאַכט אַ זעהר נישט-סימ־פּאַטישען איינדרוק. קלאַנגען וועגען איהם זענען שוין פון לאַנג אַרומגעגאַנגען און בעת דער קאָנפערענץ ווען אַ. האָט זיך פער־גאַלאָפּירט און אין אַ רעדע זיך אויסגעדריקט מיט דער פראַזע „די חברים פּראָוואָקאַטאָרען", האָבען זיך די קלאַנגען נאָך מעהר פערשטאַרקט.

דער צענטראַל-קאָמיטעט האָט דעם מיטגליד געענטפערט, אַז די פראַגע וועט מען קאָנען אויפהויבען נאָר דאַן, ווען אַ. וועט צושטעלען מעהר אָדער ווייניגער קאָנקרעטע אָנווייזען אויף פאַקטען אָדער פּערזאָנען, אָדער דער צ ק וועט זיך אויף אַזעל־כע אָנווייזען אַליין אָנשטויסען. דאַן איז אַ. בעגאַנגען אַ נישט־בערעכענטען, ריזיקאַלישען שריט: ער האָט זיך צו די אָנוועזענ־דע געווענדעט מיט דער פראַגע, און געבעטען זיי זאָלען איהם שוין אויפ'ן אָרט ענטפערען, צי זיי גלויבען איהם, אָדער נישט. אַלע אָנוועזענדע זענען געבליבען שטיל, קיינער האָט קיין וואָרט נישט אַרויסגעזאָגט. געשוויגען האָט אויך אַזעוו. ווען אַ. איז אַוועקגעגאַנגען, האָט אַזעוו זיך אויסגעדריקט, אַז דער פּערזאָן זעהט איהם אויס פערדעכטיג.

די זיצונגען פון דעם צענטראַל-קאָמיטעט אין לאָנדאָן האָבען שוין געהאַלטען ביים פערענדיגט ווערען, ווען ס'איז אויפגעהויבען געוואָרען די פראַגע, ווי אַזוי זאָל מען האַנדלען לגבי די בעשולדיגונגען און קלאַנגען וועגען פּראָוואָקאַציע, וואָס ווערען פערשפּרייט געגען מיטגלידער פון צענטראַל קאָמיטעט, ד. ה. געגען אַזעוו'ן. דער צענטראַל-קאָמיטעט האָט געהאַט אין זיין רשות אַ דאָקומענט, אין וועלכען ס'אין אָנגעוויזען געוואָרען אַלס פּראָוואָקאַטאָר אויפ'ן צ.ק. מיטגליד או. או. אין בשעת מעשה נישט געווען אין לאָנדאָן, ער איז געווען פּעטערבורג. דער דאָקו־מענט האָט בעשטאַמט פון דער אָכראַנע און קיין גרויס צוטרוי האָט מען דעריבער צו איהם נישט געקאָנט האָבען. אַ חוץ דעם האָבען דעם מיטגליד אַלע אויסגעצייכענט געקענט און דער פערדאַכט האָט זיך ביי קיינעם נישט געלעגט אויפ'ן שכל. ס'איז דעריבער בעשלאָסען געוואָרען דעם דאָזיגען חשד איגנאָגבען צו איגנאָרירען.

אַנדערש איז געווען די זאַך מיט אַזעוו'ן. די קלאַנגען, אַז ער איז אַ פּראָוואָקאַטאָר, האָבען זיך פערשפּרייט אַזוי האַרטנע־קיג, אַז ווייטער בלייבען פּאַסיוו האָט דער צענטראַל-קאָמיטעט נישט געקאָנט, נישט אַריינברענגענדיג די גרעסטע דעמאָראַליזאַ־ציע אין די רייהען פון דער פּאַרטיי בכלל און בעזונדערס פון דער קאַמפּס-אָרגאַניזאַציע.

עס איז נויטיג געווען צו וויסען די מיינונג פון אַזעוו'ן גופא וועגען די קלאַנגען און בעשולדיגונגען וואָס האָבען זיך אַלץ מעהר פערשטאַרקט. מ'האָט אַזעוו'ן איבערגעגעבען אַלע מאַ־טעריאַלען, וואָס זענען געזאַמעלט געוואָרען דורך דער „קאָנספּי־ראַטיווער קאָמיסיע" און דער אויספאָרשונגס-קאָמיסיע פון צענ־טראַל קאָמיטעט. אַזעוו האָט די מאַטעריאַלען גענומען צו זיך אַהיים און זיי דאָרט אַדורכשטודירט.

ווען די זיצונגען פון צ. ק. זענען שוין געווען כמעט פער־ענדיגט האָט אַזעוו זיך געווענדעט מיט אַ פאָדערונג צוזויפצורו־פען אַ ספּעציעלע זיצונג.

(פאָרטזעצונג קומט)

לעטשניצע (פאַר קומענדע קראַנקע)

„SALUS" פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך דענטיסטישער קאַבינעט

גלובנאַ 41 טעל. 46-65.

איז טעטיג טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אין אָוו. זונטאָג — פון 9 פ'יה ביז 2 נאָכמ.

ד"ר ז. ראַקאָווסקי	אויערען-האַלז און נאָז-קראַנקהייטען	פון 11 - 12
ד"ר לאַנדקאַו	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 1 — 2 און פון 5 — 7
ד"ר דינענזאהן	קינדער-קראַנקהייטען	פון 11—12 און 4.30—6
ד"ר ווייס	כירורגישע קראַנקהייטען	פון 1—2 און פון 6.30—7.30
, שמערלאָווסקי	פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע	2.30 — 3.30, 5.30—6.30 זונטאָג פון 12—1
„ זילבערשטראָם	,ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקה.	פון 11.30—1 און 7—8
ד"ר גאָלדבערג	אויגען-קראַנקהייטען	פון 10.30—12.30
ד"ר גאָלדרינג	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 11—12 און פון 3—5
צאָהן-אַרצט פרוי לאַנדקאַו „ סט. נעלבערג	צאָהן-און מויל קראַנקהייטען	9.30—12 און פון 4—7 12—2 און פון 7—8

אָפּעראַציעס, אַפּעראַציעס, איינשפּריצונגען, פּאָקען-שטעלען. עלעקטרי אַנאַ־ליזען, (ווי אורין, פלעגמע, בלוט אז"וו) דורכלייכטונגען און רענטגען אויפ־נאַהמען. קורס פאַר שפּאַכלער. נעבורטס-הילף בעראַטונגען פאַר מו־טערס. קינסטליכע ציין, קאַראָנעס, גאָלדענע ברוקען, פּלאָמבען א. אז. וו. ספּעץ. קורסען פאַר שטאַמלער. וויזיטען אין שטאָדט. שויך-אים אונגען נעגען ש־אַרלאַטין. 34

Dr. med. Braun

פּאָלודניאָוואַ 28 טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונט

Dr. med. W, Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

נאַרוטאָוויטשער 1 טעל. 34-72.

נעמט אָן אין דער לעטשניצע פעטריקאָווער 294 פון 12—2 מיטאָג און אין דער היים פון 6-8 אָוו.

Dr. ADAM GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78

הויט און וועגערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט-היייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

ווייך אויף פסח גוט און ביליג!

דערמיט מאַך איך בעקאַנט אונזער געעהרטע קונדשאַפט, אַז אַזוי ווי אַלע יאָהר זענען מיר אויך דאָס יאָהר פערזעהען לחג הפסח הבע"ל מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע וויינען ווי: אונגער וויין פון פאַר'ן קריג, כרמל-וויין, שפּרים של פסח, ריין אָריגינעלע מעהר צו קאָנקורענץ פּרייזען!

מיט אַכטונג

מ. ליפּעל, אַלטער מאַרק 8.

געדענקט די אַדרעס! 1998 געדענקט די אַדרעס

כשר לחג הפסח!

אכטונג ג' קונדשאַפט פון לאָדז און פּראָווינץ!

דערמיט האָבען מיר דעם כבוד מיטצוטיילען אונזער ג' קונדשאַפט, אַז צום היי-יעהריגען פסח עמפעהלען מיר זיך מיט אַ רייכען אויסוואַהל פון פער־שידענע צוקערווארעז, שאָקאָלאַד, באָנבאָניען, מאַקאַראָן מיט רעעלע בעהאַנדלונג און מעסיגע פּרייזען.

מיט אכטונג

מ. ה. ווראָבלעווסקי

נאַוואָמיעסקאַ 21, טעל. 40-35. 1943

בעמ.: מיר האָבען צום בעפאָרשטעהענדען פסח פאָרבערייטעט אַ קאָלאָסאַלען אויסוואַהל פון פערשידענע שאָקאָלאַד, קאַרמעלעז, מאַרמאַלאַד און פערשי־דענע געבעקסע כשר להג הפסח. די פירמע עקזיסטירט פון 1880 יאָהר.

כשר לפסח

„צעטאַגאָל" CETAGOL,

מה נשתנה?

אַלע איהרע קאָנקורענטען
פרעגען קשיות אָהן אַ צאָהל;
פאַרוואָס האָט דאָך אַזאַ אָבזאַץ
מעהר פון אַלע „צעטאַגאָל"?
און דער תירוץ, ליבע ברידער,
איז פון קיינעם נישט פערהוילען
ווייל „צעטאַגאָל" איז די בעסטע
פלאַנצען-פעטס דאָך פון גאַנץ פּוילען.
ס'געהט צו פסח ליבער ברידער,
און געדענקען יעדער זאָל:
פונקט ווי מצה, וויין און אייער
מוז מען האָבען „צעטאַגאָל".
„צעטאַגאָל" איז גוט צו שטעלען
און אויף פרעגלען קען מען אַלץ;
חיינט ווער רעדט צו מאַכען קניידלעך
איז בעסער ווי מיט גענזען-שמאַלץ.
פלאַנצען-פעטס עס גיבט פערשידען
פון פאַבריקען דאָ און דאָרט;
„צעטאַגאָל" איז אָנערקענט שוין
פאַר'ן העכסטען בעסטען סאָרט.

1916

פערקויפט נישט אייערע דיוואַנעם

44 מעבעל 44

בעלצען, ניי-מאַשינען סאַמאָוואַרען א. אַז. וו. בעפאָר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די פירמע

44 Ch. ŁAZNIK 44

נאַוראָטסקאַ (דלוגאַ)

בעמערקונג: ביי מיר איז שטענדיג אויף לאַגער פערשידענע מעבעל, שיין גוט! און ביליג!

מצה-רייבעכץ

כשר לפסח דאָס בעסטע און דאָס שעהנסטע וואָס איז געבאַקען און געמאָהלען בהשגחת הראַבינאַט דפה לאָדז צו יעדען זעקעל אַ הכשר מיט דעם חותם פון ועד הרבנים נישט פון קיין ווינקעל מורה הוראה און ביליגער ווי איבעראַל איז נאָר צו בעקומען אין

מיהל יאַסאַבאַ 2, טעל. 5961

קומט און איבערצייגט אייך!

איין גרויס

צימער

אָדער צוויי קלענערע ווערט געזוכט

אָפּערט. אין אַדמ. פאַר „B" מעקלערס געוואונשען.

LEKARZ-DENTYSTA-צאָהן-אַרצט

M. KARABANOW

וסכאָדניאַ 31 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09

היילט, פּלאָמבירט ציהט ציהן גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע ציהן אָהנע גומענס און רעפּעראַטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפיהרט.

נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָוונד. 1195

לעטשניצע פּרייזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

נייער פאָלקסבלאַט
10. אפריל 1927.

דאס לאדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
10. אפריל 1927.

10 זונטאג ח ניסן תרפ"ז	אפריל זון-אויפגאנג 5.37 זון-אונטערגאנג 5.50 לענג פון טאג 12,13

נייער סטאַראָסטע

רושעווסקי איבערגענומען דעם אמט.

(–) געשטערן האָט איבערגענומען זיין אמט דער ניי-נאָמינירטער לאָדזער סטאַראָסטע ה' אַלעקסי רושעווסקי.

אין זאַל פון דער סטאַראָסטווע האָבען דעם נייעם סטאַראָסטע בעגריסט די בעאַמטע און נאָכמיטאָג האָט דער סטאַראָסטע אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט'ן וואָיעוואָדע.

אין דער נאָהנטער וואָך וועט דער נייער סטאַראָסטע מאַכען אַן אינספּעקציע-רייזע איבער'ן לאָדזער קרייז, כדי צו קאָנטראָלירען די טעטיגקייט פון די בעזונדערע קרייז-געמיינדעס.

פּראָטעסט

געגען ארביטראזש - אורטייל.

(–) די צווישען - פאַראיינס-קאָמיסיע פון די האַנדעלס-אַנגעשטעלטע-פעראייגען האָבען אַרויסגעשיקט אַ פּראָטעסט צום וויצע-פּרעמיער בּאַרטעל, דערפאַר, וואָס די אַרביטראַזש-קאָמיסיע האָט אויסגעמיטען די ביוראָ - אַנגעשטעלטע אין פאַבריק-מייסטער.

שווענטאָכאָווסקי

וועט נישט קומען קיין לאָדז.

(–) פאַריגע וואָך האָט דער לאָדזער סטאַט-פּרעזידענט ציניאַרסקי מיטגעטיילט אין אַ בריף אַלעקסאַנדער שווענטאָכאָווסקי'ן, אַז פאַר איהם איז צוערקענט געוואָרען דער ליטעראַרישער פּריז פון דער שטאָט לאָדז, און אַז דאָס פייערליכע איבערגעבען איהם דעם בריף מיט'ן דיפּלאָם וועט פאָרקומען דעם 3. מאַי, ה. י.

אַלעקסאַנדער שווענטאָכאָווסקי האָט צוגעשיקט דעם לאָדזער סטאַט-פּרעזידענט אַ צ'ענטפער, אין וועלכען ער דאַנקט פאַר דעם פּריז, אָבער ער מעלדעט, אַז מחמת ער ליגט צו-בעט קראַנק, וועט ער נישט קענען קומען קיין לאָדז צו דער פייערליכקייט.

„טאָז".

היינט חערען געעפענט נייע אינסטיטוציעס.

נישט איינמאָל איז אונז שוין אויסגעקומען צו רעדען וועגען איינע פון די נוצליכסטע געזעלשאַפטען ביי אונז אין שטאָדט – וועגען „טאָז" און שטענדיג האָבען מיר געמוזט רעדען וועגען דער דאָזיגער אינסטיטוציע מיט דער גרעסטער אַנערקענונג. „טאָז" בלייבט נישט שטעהן אויף איין אָרט. נישט קוקענדיג אויף די פינאַנציעלע שוועריגקייטען ווערען אין „טאָז" געשאַפען אַלץ נייע אינסטיטוציעס, איינע נוצליכערע פאַר דער אַנדערער לטובת דער אָרימער יודישער בעפעלקערונג ביי אונז אין שטאָדט, און אַלץ בעשיידען, מיט דער גרעסטער פּינקטליכקייט און אָרדנונג.

היינט ווערען ווידער אין „טאָז" געעפענט אַ גאַנצע רייהע נייע אינסטיטוציעס ווי מילך-קוך, אַ צווייטע בּראָנזונס-שטעלע פאַר מוטערס, אַ היים פאַר זויגענדיגע קינדער, אַמבולאַטאָריום פאַר שול קינדער און אַ דענטיסטישער קאַבינעט.

די פייערליכע ערעפנונג פון די דערמאָנטע אינסטיטוציע קומט פאָר היינט 12 אַ זייגער בייטאָג, און אין איהר וועלען אַנטיילנעהמען פאָרשטעהער פון דער מאַכט, זעלבסטפערוואַלטונג אין איינגעלאַדענע געסט.

אונגעהויערע פערביטערונג געגען דעם נייעם טעלעפאָן=אָפּצאָהל.

אין אַ קליין צימערל זענען אויסגעשטעלט טאַבליצעס, אין יעדער טאַבליצע זענען דאָ נעסטען אין וועלכע פונזי געפינט זיך אַ „צעהלער". דער גאַנצער „צעהלער" קאָן זיך בעהאַלטען אין אַ וועסטען טעשעל. ער בעשטעהט פון אַ מיקראָסקאָפּישען טראַנספאָרמאַטאָר, אַ צעהלער-מעכאַניזם און אַ ציפערבלאַט מיט אַ ווייזער. אין צימער, וואו ס'אַרבייט די בעאַמטין, הערשט אַ פולשטענדיגע שטילקייט. מ'הערט נאָר, ווי ס'גיט אַמאָל אַ שטילער קלאַפּ, יעדער קלאַפּ בעדייט אַ פערענדיגטען געשפּרעך. אין די מיטאָג-שעהן זענען די דאָזיגע קלאַפּען זעהר אָפט, אין די אָוועגד-שעה'ן זענען זיי זעלטענער און אין די נאַכט-שעה'ן פערשווינדט זי כמעט אינגאַנצען.

די טעלעפאָנען, וואָס זענען פאַראויסגעזעהן פאַר צענטראַלע לאָקאַלען, אין וואָס ס'איז פאַראויסגעזעהען, אַז זיי וועלען האָבען מעהר ווי 1000 געשפּרעכען אַ חודש האָבען נאָך צוגאָב ווייזער'ס.

די „צעהלערס" רעגיסטרירען נאָר דעם געשפּרעך, וואָס ווערט פערענדיגט דורכ'ן אָבהענגען, אויב דער געשפּרעך ווערט איבערגעריסען, אָדער, אַז דער אַרויסגערופענער אַבאָנענט רופט זיך נישט אָפּ, ווערט דער געשפּרעך נישט פערעגיסטרירט.

* * *

די אונערהערטע העכערונג פון טעלעפאָן טאַריף, וואָס איז שוין גילטיג פון 1. אַפּריל, און דאָס איינפיהרען צעהלערס, האָט, ווי מען האָט דאָס געקאָנט ערוואַרטען, אַרויסגערופען אַ געוואַלדיגע אומצופרידענהייט אין וואַרשא און אין לאָדז.

די דאָזיגע פעראָרדנונג פונ'ם נייעם פּאָסט-מיניסטער האָט געשאַפען אַ נישט געוועזענעם פּרעצעדענס, אַ יורידיש נישט בעגרינדעטען.

ביי די וואַרשאָווער אַבאָנענטען איז ענטשטאַנען אַ געדאַנק אַרויסצוטרעטען מיט אַ פּראָצעס געגען „פּאָסט". זוי'ם'ן פּאַראַגראַף 11 פון די בעדינגונגען ווערט דער אַבאָנאַמענט פערלענגערט אויטאָמאַטיש אויפ'ן ווייטערדיגען יאָהר-פערטעל, אויב ער ווערט נישט אָבגעזאָגט פאַר'ן ערשטען פון יעדען קוואַרטאַל. אַזוי ווי דער 1. אַפּריל איז שוין אַדורך האָט די „פּאָסט" געהאַט דאָס רעכט צו העכערען דעם צאָהל ערשט פון ערשטען יולי.

ביז 35 טויזענד אַבאָנענטען אָרגאַניזירען איצט דעריבער אין וואַרשאַ אַ „יורידישען ראַט" וועלכע זאָלען אָנפיהרען מיט די פּראָצעסען. אונאָבהענגיג פון דעם זאָגען זיך מאַסענווייז די אַבאָנענטען אָב פון זייערע טעלעפאָן-אַפּאַראַטען.

* * *

(–) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן איינפיהרען די טעלעפאָן-„ליטשניקעס" אין דעם געהעכערטען טאַריף פון אַפּריל אָן, האָבען מיר זיך געווענדעט צום דירעקטאָר פון דער טעלעפאָן געזעלשאַפט אין לאָדז ה' אולציסקי, וועלכער האָט אונז ערקלערט אָט וואָס:

די צענטראַלען טעלעפאָן-געזעלשאַפט האָט דעם 6. ה. ח. מיטגעטיילט, קיין לאָדז טעלעפאָניש, אַז דער טאַריף ווערט געהעכערט און אַז עס ווערען איינגעפיה־ט „צעהלערס".

באַלד איז מען צוגעטראָטען צום אויפצושטעלען די רעכנונגען פאַר'ן חודש אַפּריל לויט די נייע טאַריפען: 22, 32 און 42 זלאָטעס.

וואָס ס'איז נוגע דעם בעצאָהלען פאַר די געשפּרעכען וואָס שטייגען איבער דער פעסטגעשטעלטער צאָהל (200, 400 און 600), וועלען די רעכנונגען איינגעמאָהנט ווערען נאָך יעדען קוואַרטאַל, ד. ה., אַז פאַר אַפּריל, מאַי און יוני – וועט מען ערשט דאַרפען בעצאָהלען סוף יוני.

דער אופן פון בעצאָהלען פאַר'ן טעלעפאָן איז נישט געענדערט געוואָרען. ווער עס וועט נישט בעצאָהלען דעם רעכנונג ביז'ן 15. פון יעדען חודש, וועט אָבגעשטעלט ווערען די פערבינדונג און עווענטועל אָראָפּגענומען ווערען דער אַפּאַראַט.

די צעהלערס געפינען זיך שוין ביי יעדען נומער אויף דער טעלעפאָן-סטאַציע פון אַ לענגערער צייט און האָבען נאָטירט יעדען געשפּרעך לשם סטאַטיסטיק..

* * *

זייט מ'האָט איינגעפיהרט די „צעהלערס" זיצט מען אָפּ אין רעדאַקציע שעה'ן לאַנג און–קיינער קלינגט נישט. פריהער, פלעגט מען ממש נישט קענען איינזיצען: אַלע פריינד, פריינדינס, טרייע לעזער און סתם נודניקעס–פלעגען האַלטען פאַר זייער חוב אָנצוקלינגען אַ 5-600 מאָל אין טאָג און אפילו ביינאַכט. היינט איז שאַ שטיל. קיינער קלינגט נישט. מ'קלינגט שוין אפילו נישט אין די וויכטיגע ענינים. אַז ס'קאָסט געלד, איז דאָך נישט שייך.

ס'ווייזט זיך אַרויס, אַז בכלל האָט זיך אין משך פון די לעצטע טעג פערקלענערט די רעדמלאכה אויף אַנ'ערך אַ דריטעל. ס'אַ סברא, אַז די פּריליין-טעלעפאָניסטקע האָט שוין נישט, וואָס צו טון און זי שלאָפט..

שטורמישע פערזאַמלונג פון לאָדזער קרעדיט=פעראיין.

( ) ווי ס'איז געווען פאָראויסגעזעהן האָט די גענעראַל פערזאַמלונג אין קרעדיט-פעראיין צוגעצויגען אַ גרויסע צאָהל מיטגלידער. שוין לאַנג איז אין די זאַלען פון קרעדיט-פעראיין נישט געווען אַזאַ געדראַנג און ענגקייט. די אָנגעצויגענקייט פילט זיך באַלד ביים אָנהויב. ס'שטעהען די פיהרער פון פערשידענע גרופּען. ס'שמעקט מיט קאַמף. מ'דערצעהלט זיך וועגען דעם אויפרעגענדען פאַקט, אַז בעת די לעצטע וואַהלען אינ'ם הויז בעזיצער-פעראיין, אויף פּאַמאָרסקאַ, האָט מען אין דער פערוואַלטונג נישט אויסגעוועהלט קיין איין יוד, מ'האָט דורכגעפיהרט די ענטיודישונג...

דער מיטגליד פון אויפזיכטס-ראַט ה' שענוויק עפענט די פערזאַמלונג און לעגט פאָר אַלס פאָרזיצער דירעקטאָר פאַגאַנאָווסקי. אָבער ער זאָגט זיך אָפּ, אויך אַ רייהע אַנדערע, וואָס ווערען פאָרגעשלאָגען, זאָגען זיך אָפּ.

אַלס פאָרזיצער ווערט געוועהלט ה' שענוויק. ער לאַדעט איין בייזיצערס, נאָר אויך אַלס בייזיצער ווילען די אָנגעהעריגע פון דער גרופּע בּאַרטשאַק, פאַגאַנאָווסקי נישט געהן אין פּרעזידיום. ענדליך ווערען אַלס בייזיצער איינגעלאַדען די ה"ה: פ. לאַנגע און דער דייטש שאַט (פון די פאָרשטאָדט-הויז-בעזיצער) און די פערזאַמלונג הויבט זיך אָן.

די פערוואַלטונג האָט אָפּגעדרוקט אַ בעריכט פון 31 זייטען און פונאַנדערגעשיקט צו אַלע מיטגלידער. ה' פאַגאַנאָווסקי לעגט פאָר, אַז דער בעריכט זאָל געלייענט ווערען, אָבער די פערזאַמלונג בעשטימט נישט צו לייענען דעם אַלגעמיינעם בעריכט, נאָר רעדען וועגען בעשטעטיגען דעם בעריכט. די פערזאַמלונג בעהערט מיט'ן אויסשטעהן פון די ערשטע דעם אָנדענק פון די פערשטאָרבענע מיטגלידער: לעווענשיצקי און מייעראָוויטש.

נאָך אַ פאָרמעלער אַנטראָגע פון דעם. העלמאַן און אַ פאָר רעפּליקעס פון דירעקטאָר בייעוויטש און פאַגאַנאָווסקי ווערט בעשלאָסען, אַז אין פאַל, ווען אַ מיטגליד פון דער דירעקציע, אָדער ראַט, שטאַרבט, אָדער טרעט אַרויס, געהט דער קאַנדידאַט אויף זיין אָרט נישט אַריין, נאָר ער ווערט צוגעוועהלט אויף דער נאָהנטער גענעראַל פערזאַמלונג.

צום בעריכט נעהמט אַ וואָרט נאָר דעפּוטאַט העלמאַן. ער ווייזט אָן, אַז די פיהרונג איז נישט געשטאַנען אויף דער געהעריגער הויך. ער וויל אָבער נישט מאַכען קיין אונצופרידענהייט, אָבער אויך נישט אויסדריקען קיין דאַנק.

דער בעריכט ווערט אָנגענומען דערביי האַלט זיך אָפּ די גרעסטע טייל אָנוועזענדע פון שטימען.

מ'טרעט צו צום בודזשעט אויף 1927, און דאָ הויבט זיך אָן דאָס אמת'ע.

דעפּ. העלמאַן קריטיקירט אַ רייהע פּאָזיציעס און טראָגט אַריין איינגע פאָרשלאָגען און אויסבעסערונגען.

אַרום די דאָזיגע פאָרשלאָגען ווערט געפיהרט ווייטער די גאַנצע דעבאַטע, וועלכע איז רייך אין שטורמישע מאָמענטען. די גרופּע פון פאַגאַנאָווסקי-באַרטשיק האָט אַרויסגעשטעלט איהר גאַנצע אַרטילעריע: בעסמאַן באַרטשאַק, אינזש. סוליגאָווסקי, ה' פרידריך, פאַגאַנאָווסקי, ראַטמ. קנאָר א. אַנד. זיי קענען אָבער נישט אומוואַרפען די פּאָרוואָירפען.

דעפּ. העלמאַן לעגט פאָר, אַז פאַר די וואָס האָבען נישט בעצאָהלט זייערע חובות ביז'ן 1927, זאָל בעשטימט ווערען אַנשטאָט 1 פּראָצ. ציזען, נאָר אַ האַלבען פּראָצ. אויב זיי וועלען עס בעצאָהלען ביז דעם 30 יולי;

דער רעדנער וואָרט פאַר, אַז ס'איז אַ חרפה, וואָס אין אַזאַ אינסטיטוציע איז נישטאָ קיין איין יודישער אַנגעשטעלטער, ס'איז אַ חרפה!

ס'ענטשטעהט דערויף אַ טומעל

דעפּ. העלמאַן פאָדערט אויך אויף אַז די אַנאָנסען און מודעות פון דער געזעלשאַפט זאָלען געדריקט ווערען אין אַלע צייטונגען פּוילישע יודישע און דייטשע לויט דער רייהע. די פאָרשלאָגען און וואונשען ווערען אָנגענומען און מ'טרעט צו צו די וואַהלען. ס'ווערט ווידער אַ הייסע שטימונג: אין זאַל פיגורירען איינינע ליסטעס.

דיר. פאַגאַנאָווסקי ערקלערט, אַז זיי ווילען נישט אָנרירען דעם געשאַפענעם „סטאַטוס קוואָ" און וועלען לאָזען וועהלען יודען, אַנשטאָט די אַרויסגעטראָטענע יודען, אָבער ער פּראָטעסטירט, וואָס די יודען ווילען מיט זייערע שטימען אַדורכפיהרען דעם דייטש שאַט, בעת זיין גרופּע שטעלט אַרויס ה' הענצמאַן.

דעפּ. העלמאַן ערקלערט: מיר זענען גרייט צו געהן האַנד-ביי-האַנד מיט יעדען קריסט, אויב ער וועט אונז נאָר נישט אָפּשטויסען, מיר וועלען אָבער אָפּשטויסען יעדען רענעגאַט און דערפאַר וועלען מיר וועהלען אַנשטאָט אַ געוועזענעם יוד – אַנ'אמת'ן דייטש.

ס'ענטשטעהט אַ טומעל און נאָכדעם ווי מ'וועהלט אויס אַ וואַהל-קאָמיסיע פון די ה"ה ראָזענבלאַט, וועגמייסטער, ראַטמ. קנאָר, וואָלאַנעק, פּרעזשעראַמיש, ווערט ערקלערט אַ הפסקה און מ'טרעט צו צו די וואַהלען.

נאָכ'ן אָפּגעבען די שטימען איז מען צוגעטראָטען צו די ווייטערדיגע פּונקטען פון דער טאָג-אָרדנונג און די קאָמיסיע האָט גענומען צעהלען די אָפּגעגעבענע שטימען. ס'זענען געוועהלט געוואָרען: אין דער דירעקציע – ה. לעוויצקי מ. פּרוסאַק און אַלס פערטרעטער – פ. לאַנגע. אין אויפזיכטס-ראַט – אַבר. קאַפּלאַן, מ. שענוויק און ה' שאַט.

H. LUBICZ

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-82

ספּעציאַליסט פאַר הויט, מענערשוואַך און בעטנעטערקראַנקהייטען. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל) עמפּ. פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט

כשר לפסח
KUNEROL
איז גאַראַנטירטער ריינער שפּייז-פעטס — פון — קאָקאָס-ניס
ווערט אויסגעאַרבייט אונטער דער השגחה פון הרב ר' שמואל עהרענפעלד פון מאַטטערסבורג מיט'ן הסכם פון הרב ר' אברהם צבי פערלמוטטער אין וואַרשא.

די דאָנערשטאָג'דיגע זיצונג פון שטאָט-ראַט.

(–) דער שלוס אין דער מעהרהייט פון לאָדזער שטאָט-ראַט איז שוין אויף שטענדיג געשטערט

נישטאָ איצט קיין מעהרהייט בכלל

און ביי יעדען פאָרשלאָג מוז אַזאַ מעהר-הייט צוזאַמענגעשטעלט ווערען דורך עטליכע גרופּירונגען. פערשטעהט זיך, אַז ביי אַזאַ לאַגע ווערען די קליינע גרופּען, בתוכם די יודען, שטאַרק קאָמבינירט אַמאָל פון איין און אַן אַנדער מאָל פון אַן אַנדער צד.

די ענדעקעס האָבען איינגאַנצען אי-בערגעריסען מיט „נ. פּ. ר." און מ'זוכט בעגעגנזייטיג זיך אונטערצושטעלען פיס-לעך. אַזאַ מין קאַץ-און-מויז שפּיל איז פאָרגעקומען אויף דער לעצטער זיצונג פון שטאָט-ראַט. ביי דער דאָזיגער גע-לעגענהייט האָט אויך די יודישע פראַק-ציע מיט ד"ר ראָזענבלאַט בראש, זיך אָפּגערעכענט מיט די „נ. פּ. ר." פאַר אויסמיידען אין ביודזשעט די סובסי-דיעס פאַר די יודישע אינסטיטוציעס, און אונמעגליך געמאַכט די „נ. פּ. ר." אַדורכצופיהרען איהר פאָרשלאַג וועגען ענדערען דעם סטאַטוט פון קאַנאַליזאַ-ציע-קאָמיטעט.

ביים אָנהויב פון דער זיצונג פרעגט ראַטמ. האַלענדערסקי, צי דער מאַגי-סטראַט ווייס וועגען אַ פאַל, וואָס האָט פּאַסירט אויף ריבנאַ 12, וואו

א סעקוועסטראַטאָר

פון מאַגיסטראַט האָט ביי אַ געוויסען שלמה פּערלמוטער פערקויפט אַהן בע-קאַנטמאַכונג און אָהן ליציטאַציע אַ גאַנז פאַר 5 זלאָטעס.

לאַוטניק קולאַמאָוויטש ערקלעהרט, אַז דער סעקוועסטראַטאָר האָט געהאַנ-דעלט אונלעגאַל און ער ווערט דעם ענין אויספאָרשען.

נאָכדעם ווי ס'ווערט אָנגענומען דער פאָרשלאַג וועגען ערלויבען אָפען צו האַלטען די געוועלבער הייגט, זונטאָג

פון 1 ביז 6 אָוועגד און אַ גאַנצע וואָך

ביז 9 אין אָוועגד.

טרעט מען צו צו דער פראַגע וועגען אַ הלואה פון דער רעגירונג אויף די אַ ניט-עסטיציע אַרבייטען.

אַ פאָרשטעהער פון דער בונדישער פראַקציע טרעט אַרויס מיט אַ זעהר שאַרפער רעדע געגען דעם, אַז די הלואות ווערען אויסגעצאָהלט דורך אַלע בירגער און

צו די שטאָטישע אַרבייטען ווערען קיין יודישע בירגער נישט צוגעלאָזען.

מיט דעם ענין, זאָגט דער רעדנער האָט זיך שוין אַפילו פאַראינטערעסירט די רעגירונג, און דאָס מיניסטעריום פאַר עפענטליכע אַרבייטען האָט שוין אויפ-געפאָדערט דעם לאָדזער מאַגיסטראַט נישט אויסצוטיילען די יודישע אַרביי-טער ביי די עפענטליכע אַרבייטען דער רעדנער טראָגט אַריין אַ רעזאָלוציע, אין וועלכער עס ווערט געזאָגט, אַז דער מאַגיסטראַט האָט ביז איצט אין ענין פון צוגעהמען יודישע אַרבייטער געהאַנ-דעלט אונגעזעצליך און ער ווערט אויס-געפאָדערט אויף ווייטער אָנצונעהמען יודישע אַרבייטער צוגלייך מיט אַנדערע.

ד"ר שוויג („התאחדות") טרעט אויך אַרויס מיט אַ גרויסער רעדע וועגען דעם שיקאַנירען יודישען אַרבייטער. דערביי לייענט ער אַדורך דעם בריף וואָס דער. העלער האָט געשיקט צום מיניסטער מאָראַטשעווסקי וועגען דעם דאָזיגען ענין.

אַ זעהר קאָמישען איינדרוק מאַכט דער אַרויסטריט פון ענדעק נאָוואַצקי, וועלכער ערקלעהרט, אַז די ענדעקעס זענען פאַר צונעהמען יודישע אַרבייטער, נאָר זיי זענען אין מאַגיסטראַט אין דער מינדערהייט און דאָס גאַנצע רעדעל ווערט געפיהרט דורך די נ. פּ. ר.

נאָך דער רעדע פון ראַטמ. האַלענ-דערסקי (פּ. צ.) וועגען דער דעמאַגאָגיע פון די ענדעקעס וואָס בעהאַלטען זייער נעגעל דעמאָלט ווען זיי דאַרפען אַ מעהרהייט, ווערט דער פאָרשלאַג פון דער בונדישער פראַקציע מיט די שטי-מען פון נ. פּ. ר. און די ענדעקעס צו-זאַמען מיט נאָוואַצקי'ן, אָבגעוואָרפען.

דער פאָרשלאַג פון ראַטמ. האַלענ-דערסקי וועגען פּראָטעסטירען געגען דער פּראָיעקטירטער נייער וואַהל אָרדי-נאַציע, ווערט איבערגעשיקט אין דער קאָמיסיע.

נאָך פערשידענע פאַרלאַמענטאַרישע שפּיצלעך ווערט אויפגעריסען דער קוואָ-רום און צו דער פראַגע וועגען קאַנאַ-ליזאַציע-קאָמיטעט קומט איינגאַנצען נישט.

שרפה אין ראַשיצקי'ס פאַבריק.

שאָדען בעטרעפט עטליכע טויזענד זלאָטעס.

(ש) נעכטען אַרום 9 אַ זייגער אין אָוועגד האָבען די פאַבריק טירענטס מודיע געווען וועגען אַ שרפה, וועלכע ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, האָט אויסגעבראָכען אין דער כעמישער פאַב-ריק פון ראַשיצקי, קאָוואַצקי און קאָמפּ. אויף אָרלאַ 19/21.

אין דער צייט האָט דער וועכטער פון דער פאַבריק בעמערקט, אַז פון לאַגער שלאָגט אַ רויך.

ער האָט וועגען דעם תיכף מיטגע-טיילט די פייערלעשער, וועלכע איז אין איינינע מינוט אַרום אָנגעקומען אויפ'ן אָרט.

בעת דער צייט, האָבען ציווילע לייט געהאָלפען צו בעזייטיגען פון לאַגער פעסער מיט בענזין, עהל און פאַרב, וועלכע האָבען געדראָהט צו עקספּלאָ-דירען.

די שרפה איז אין אַ שעה אַרום פאַרלאָשען געוואָרען.

אויס'ן אָרט זענען אויך געווען דער וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט, קאָמענדאַנט ניעדזיעלסקי, קאָמ. גראָהמאַן און אַנד.

דער שאָדען בעטרעפט עטליכע טוי-זענד זלאָטעס.

„כאַכאַנע" דער'הרג'עט די „כאַכאַנטע"

ווייל זי האָט איהם נישט געגעבען דאָס געלד פון איהר „פאַרדינסט".

(–) נעהרגעכטען האָט דער אויספאָר-שונגס-אַמט בעקומען אַ ידיעה, אַז אויף גלובנע 61 אין דער וואוינונג פון אַ גע-וויסען יאַקוב פּוריץ איז ערמאָרדעט גע-וואָרען די פרוי מאַריאַ מושינסקאַ.

די תיכף-דורכגעפיהרטע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז מושינסקאַ איז אַ גאַסען-פרוי. זי פלעגט זיך אויפהאַל-טען ביי פּוריץ'ן, וואו ס'איז געווען אַ „פרעהליך הייזעל".

לעצטענס האָט זי נישט געלעבט בשלום מיט איהר „קאַכאַנעק", אַ גע-וויסען גריגלאַס אָדער זשעלינסקי, וועל-כער האָט פון איהר פערלאַנגט געלד.

נעהרגעכטען איז זשעלינסקי געקו-מען צו מושינסקאַ'ן און פון איהר ווי-דער פערלאַנגט געלד. ווען צווישען איהר און איהם איז געקומען צו אַ שאַר-פער קריגעריי, האָט זשעלינסקי אַרויס-גענומען אַ מעסער און אַריינגעשטאָכען מושינסקאַ'ן.

זי האָט זיך בעגאָסען מיט בלוט און געבליבען טויט.

זשעלינסקי איז אַרעסטירט.

אַרעסטירט אַן אַפערעסט.

זייט אַ לענגערע צייט האָט זיך אין אונזער שטאָט בעוויזען אַן עלעגאַנטער יונגערמאַן, וואָס האָט זיך אויסגעזוכט אַן אָריגענעלע פרנסה. ער האָט אויס-געקליבען רייכערע פאַמיליעס, וואָס זיי-ערע קינדער געפינען זיך אין אויסלאַנד, און פלעגט ביי זיי אויסנאַרען געלד אויף פערשידענע אופנים. אַזוי פלעגט ער קומען, זיך פאָרשטעלען אַלס דעי-זערטיר און פּערזענדיג זיך אויף אַ בלומר'שטער אַלטער פריינדשאַפט מיט זייער אַפּוועזענדען זוהן, פלעגט ער אויסבעטען שטיצע פאַר זיך צו קאָנען אַוועקפאָהרען.

אין אַנדערע ערטער האָט ער זיך פאָרגעשטעלט, אַז ער איז אַרויסגעפאָה-רען פון אויסלאַנד און האָט פון זייער זוהן געבראַכט אַ בריף, אָדער עפּעס אַ פּעקעל, וועלכען ער האָט צופעליג אי-בערגעלאָזט אין וואַרשאַ, אָדער אין פּוזען און קען ווייל איצט נישט ברענגען צוליב געלד-שוועריגקייטען. די גלויביגע פלעגען איהם געבען קלענערע, אָדער גרעסערע סכומים.

איינמאָל ווען ער איז געקומען מיט אַזאַ פּומון צו דער פאַמיליע ק. אויף ציגעל-גאַס, האָבען זיי מיטגע-טיילט וועגען דעם פּערזאָן אין אויס-פאָרשונג-אַמט, וועלכער האָט נאָך אַ שנעלער אויספאָרשונג פעסטגעשטעלט, אַז ער הייסט מאָקס אָפּענהיים 25 יאָהר אַלט און וואוינט שטענדיג אין וואַרשאַ אויף גענשאַ 15. אין לאָדז האָט ער גע-וואוינט אין האָטעל „פּאָלסקי" (פּיעטר-קאָווער 3).

ביז איצט האָט די אויספאָרשונג פעסט געשטעלט איבער 10 פאַלען שאַנטאַזש. די אויספאָרשונג דויערט ווייטער. דער אַרעסטירטער אָפּענהיים איז איבערגע-געבען געוואָרען צו דער דיספּאָזיציע פון דער געריכטס-מאַכט.

מאָלי פּיקאָ, פּאָלאַ נעגרי, ראַמאָן נאָוואַראַ

האָבען זייער ערפאָלג צו פערדאַנקען זייער שעהנהייט!

ווילסטו אויך זיין שעהן???

טאָ קויף איין אויף פּסח דיין קאָסמעטיק, ווי: פּודער, זייף, כעל-נישע בלומען-וואַסערן, פּערפומען, פערשידענע קרעמען אינ-און אויסלענדישע צו די שאַרפּסטע קאָנקורענץ-פּרייזען נור ביי דער רייעלסטער און סאָלידסטער פּאַרפומעריע פון

J. DRUKIER

11 ZAWADZKA 11

פאַר ענגראָסיסטען–גרעסערע ראַבאַט!

בעמ.: דאָס בעזוכען מיין געשעפט איז אָהן קויפצוואַנג.

טעאַטער „סקאַלאַ", צעגעלניאַנאַ 18.

גאַסטשפּילען פון וואַרש. יוד. קינסט-טעאַטער „ו.י.כ.ט."

אונטער דער לייטונג פון

אידאַ קאַמינסקאַ און זיגמונד טורקאָוו

די לעצטע צוויי פאָרשטעלונגען:

היינט זונטאָג, דעם 10. אַפּריל, 8 30 אין אָוועגד צום צווייטען און לעצטען מאָל:

וועלף

דראַמאַ אין 3 אַקטען פון ראָמען ראָלאַן, יודיש: י. טורקאָוו.

מאָרגען מאָנטאָג, ד. 11 אַפּריל–לעצטע געזעגנונגס-פאָרשטעל.

די ראָמאַנטישע נאַכט

קאָמעדיע-וואָדעוויל אין 3 אַקטען פון ה. צאַפּוזין

אַנסאַמבל פון „וויקט" לויט'ן א.ב.: פרויען: אַלטבוים סאָניע, קאַמינסקאַ אידאַ, ראַפּפעל מרים. הערען: גרודבערג יצחק, דאַמב אדם, הירשפּעלד זלמן, טורקאָוו זיגמונד, מאַנדעלבלים יעקב, מעלמאַן מאיר, מאַקסימאָוו מ. עפּשטיין בנימין. אָנהויב פון די פאָרשטעלונגען: פּינקטליך האַלב 9 אָוועגד. די קליינע צאָהל איבערגעבליבענע בילעטען—אין קאַסע. אַדמיניסטר.: מ. מאַקסימאָוו.

בעקאַנטמאַכונג.

עס ווערט בעקאַנט געמאַכט די אַלע, וועלכע האָבען זיך נאָך נישט פּערזעהען מיט לאָסען צו דער 1. קלאַס פון דער מלוכה-לאָטעריע, אַז מען קען זיי נאָך בעקומען אין דער גרעסטער און גליקליכסטער קאָלעקטור אויף דער לאָדזער וואָיעוואָדזשאַפט

ס. יאַטקאַ, פּעטריקאָווער 22, טעל. 41-74. פּעטריקאָווער 66, טעל. 20-90.

איילט אייך צו! קורצעס ציהונג!

פייערליכע ערעפנונג פון מאַרק שוואַרץ'ס אויסשטעלונג.

נעכטען אין אָוועגט איז אין גאָלדע-נעם זאַל פון גראַנד-האָטעל פאָרגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון דער קונסט-אויסשטעלונג פון מאַרק שוואַרץ. צו דער ערעפנונג איז געקומען אַ גרויסע צאָהל בעזוכער: פּרעזידענט ציגאַרסקי, פאָרשטעהער פון דער קאָמונאַלער מאַכט, ראַטמענער, דאַזאָרעס און פאָרשטעהער פון דער יודישער, דייטשער און פּויל-ישער פּרעסע. לאַוטניק יאָאַל ערקלערט די אויסשטעלונג פאַר געעפענט און לויט זיין איינלאַדונג האַלט פּראָפּ. ד"ר פּאָלעק אַ קורצע רעדע, אין וועלכער ער בע-לייכט דעם אַלגעמיינעם כאַראַקטער פון מאַרק שוואַרץ'ס קינסטלערישע טעטיג-קייט און פון איינינע זיינע ווערק, וואָס זענען אויסגעשטעלט. נאָכדעם האָט דער גרויסער צאָהל בעזוכער אָנגעהויבען אי-נמציקען די אויסגעשטעלטע קונסט-ווערק. ס'זענען אויסגעשטעלט ביז 160 אַרבייטען. בענויער וועגען דער אויס-שטעלונג וועלען מיר שרייבען אין די נאָהנטסטע ווערן פון אינזער צייטונג.

די אויסשטעלונג איז אָפען פאַר די בעזוכער פון היינט 11 פריה.

באַנדיטען-אָנפאַל אויף אַ פרוי

וועלכע האָט בעקומען געלד פון אַמעריקאַ.

(ז) אין דאָרף וויסעשטשאָוויצע (ביי לאַסק) האָט די פרוי ערנסט בריל בעקומען פון אַמעריקאַ 5 דאָלאַר.

אין דאָרף האָבען זיך פערשפּרייט קלאַנגען, אַז זי האָט בעקומען הונדער-טער דאָלאַרען.

ביינאַכט איז עפּעס בריל בעפאַלען געוואָרען פון באַנדיטען, וועלכע האָבען טעראָריזירט אַלע שטוב מענשען און צוגערויבט 400 זלאָטעס.

צוזאַמען זיך געסמ'ט

די געליבטע מיט'ן געליבטען.

(ג) די 31 יעהריגע וואַנדאַ שפּיקע האָט זיך געליבט מיט אַ געוויסען 34 יעהריגען אַנטאָני אָבערבעך. ביידע האָבען זיי געאַרבייט אַלס דינער אין שאַכמאַטיסטען קלוב (מאָניושקי 1).

צוליב דעם, וואָס זיי האָבען נישט בעקאָנט די מעגליכקייט חתונה צו האָ-בען, מחמת אָבערבעך האָט געהאַט אַ ווייב, האָבען זיי זיך נעכטען אָנגע-שכור'ט און אָוועק אין קאַלפער פון שאַ-כמאַטיסטען-קלוב וואו זיי האָבען שפּע-טער צוזאַמען אויסגעטרונקען סם.

דער הויז-וועכטער האָט דאָס בע-מערקט און אַלאַרמירט די פאַגאָטאָוויע, וועלכע האָט זיי אין האָפּיטאַלן צו-שטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל. ביידע ליגען אין גסיסה.

איינגעפאַלען אַ סופית.

פערוואונדעט לאַקאַטאַרען.-פערניכטעט ס'מעבעל.

(–) אין דער דאַך-וואוינונג אויף קאָנסטאַנטינער 17, אין וועלכער ס'וואוי-נען: אַדאָם בורסקי און קאַזימיעזש אַלטשיק, איז נעהרגעכטען אין אָוועגד פּלוצלינג איינגעפאַלען דער סופית און צוגעדעקט אַלץ, וואָס האָט זיך געפונען אין שטוב.

אַלטשיק איז שווער פערוואונדעט געוואָרען, און מ'האָט איהם געמוזט אָפּפיהרען אין שפּיטאָל.

אַלע שטוב-זאַכען זענען פערניכטעט געוואָרען.

די פּאָליציי פיהרט אַ פּראָטאָקאָל געגען דעם הויז-ווירט.

הויפּט-סקלאַד פון דיוואַנעס,

כאָדניקעס, פּלוש- און טול-פירהאַנגען, פּאַרטיערען, גאַרדינען

עטאַמין, די לעצטע נייהייטען ווי אויך מעבעל-איבערציה

לינאָלעאום, צעראַטען און ראָלעטען

מעבעל-פּאַסמאַנטעריע

הורט- און דעטאַיל-פערקויף

28 F. FUTERMAN, ŁÓDŹ 28

פּיעטריקאָווער 28, טעל. 21-29.

אויפרוף פון יאנאווער רב
וועגען האלב-מאשין-מצות.

הנם נאך אין פאריגען יאהר האט שוין געקלינגען גלויבליך מיט ערפאלג דער אויפרוף ביי אלע קלאסען פון דער יודישער בעפעלקערונג, וואס לומדים, יראים שלימים, אנשי אמת, ורבנים נישט געקענט אויסלאזען דעם מאראלישען, לאגישען ווערט, ונדולה השגחה וכשרות פון די מצות, דערקינדיגען זיך אויף דעם אלעם ועלבסט, מיט זייער אנויע־זענהיים בעהייל דער אראהאפטיגער הארץ-אמת האט געזאגט, נישט דער מאגען אמת, — נאר אזוי ווי אונזערע חכמים ז״ל זאגען: „ברית כריתה ולשון הרע שמקבלת", ע״ז איז מיין הייליגער חוב צו פערעפענטליכען דעם פיל-געלויבטען אויפרוף מיט דת ודין, והלכה ולאגיק, כדי אויפצולענד צו מאכען מיט שוין געגען „חק שהוט לשונם" והן אמת ניתן לכתוב: וועגען גופא מאשין-מצות בין איך געפרעגט געווארען זעהר חיכטיגע פראגען, היות ווי בעוואוסט ווערען אזעלכע מצות שוין געבייקט פון לענגערע יאהרען בכל תפוצות ישראל אין אלע מדינות, און כמעט 14 מיליאן יודען ווייסען שוין נישט דארט פון קיין אנדערע נאר מאשין-מצות, אויך אפילו אין דער פרימער מדינה פוילען ווערען זיי געברענגט פון מרחקים ומעבר לים — אויך אין לאדז אין די פויזענדער פירמען — הייסט דאך, אז כפי הדת ודין והלכה איז נישט דא קיין שום חשש וחשש בחשש, חלילה אויף די סארט מצות, כי שארית ישראל לא יעשה עולה. אויך דער צווייט, וואס די מחזיקי הדת מישראל האבען קיינמאל פוצה פה ומצפצף געווען [דערויף, אדרבא נאך בעשטעטיגט זיי מיט הכשרים, אין די צייטונגען אויף למהדרין — ס'איז דאך די פראגע פון „עני עירך קודמך"? פאר וואס זאלען נישט די נויטבעדערפטיגע פון אונזער לאנד האבען דעם פראפיט פון דער פראדוקציע? גלייך דערביי ווען עס דאך שוין זיין מיט מעהר אויפזיכט ווי פון דער פרעמד? פון מרחקים, מעבר לים? נישט בלויבענדיג צו נוצען גאנץ האלביגעהריגע מצות, וואס קען ברענגען צו א סך חששים פון א סך מיני אסורים... און סוצן אזוי ווי: ווילנע, קאליש, ווארשא, קראקע, ביאליסטאק, טשענסטאכאוו, מאזען, דובנע, בראצלאוועק א. ז. וו. אם אזוי וועט זיין דער ריינער מאראלישער הארץ-אמת!

אלס אלזייטיגער אנטווארט, האב איך געגעבען פאלגענדעס: הן אמת, נאך ווי פאר צעהנדליגע יאהרען, ווען די ערשטע מאשין-מצות זענען אויפגעקומען אין אמעריקא, איז אויפגעשווימען חילוקי-דעות צווישען די גדולים וגאונים ופוסקים זצק״ל פון דער וועלט, — כמעט אלע האבען מתיר געווען און א טייל נישט, מחמת נאר אנדערע טעם ם. ואלו הן: די מתירים זענען הגאון הגדול הרב מלבוב הרב יוסף שאול נאטאנזאהן, דער מחבר פון די גרויסע ספרים „שואל ומשיב", והרב הנ' פון ספר זכר יהוסף, דער גדול הדור הרה״ג מטזעקטין — אויך הרבנים הגאונים הצדיקים מהר״ל עלענגער והרה״ג מהר״ל לאנדא, והרה״ג מה״ר סריער מפראנקפורט — ובאלמונא עפ״י הוראות הרה״ג מהר״י העלפלענגער, ובווירצבורג מהרב הגאון באמבערגער והר״ה מהרהל אבירבוך מהאלבערשטאדט, והרה״ג י. עטינגער מבערלין, והרה״ג מהר״א האוזנשטיין והרה״ג מהרי״ם זאקס אבד״ק בערלין, והרה״ג מ. לאנדסבערג, והרה״ג מהר״ם וויסאצקי, והרה״ג מהרי״ם פיילכענפעלד מפראגא, והרה״ג אבד״ק פאלטאווע, והרה״ג צ״ה הערצענשטיין אבד״ק לעמבערג און נאך גאונים און גדולי הרבנים וצדיקים זצק״ל וועלכע ווערען אויסגערעכענט אין די ספרים: מהרש״ם, בשב״ה, מעב״ש, חכמ״ל, — דאס די אלע בעווייזען מיט ראיות ברורות עפ״י דת ודין והלכה, אז מאשין-מצות זענען כשר בכל האופנים ווי אנדערע, און מען טאר נישט פערגעסען, אז די מאשינען זענען ווי מען שיט ארויין מעהל צי זיפען, קומט שוין פון דער צווייטער זייט א געבאקענע מצה,— אויך דאס זעלבע כשרות שרייבען הרבנים הגאונים פון ארץ-ישראל, ב״ר מרן יוסף זאנענפעלד, וב״ר מרן קוק שליט״א מיט זייערע גד' 22 רבנים גדולים, — סך הכל בעווייזען דא 52 רבנים גאונים צדיקים ופוסקים זצק״ל אין פיל ספרים להתיר על צהיו״ס. נאר מיט דעם בעדינג, אז עס מוז נאר זיין דייקא מיט גדולה השגחה והכשר פון הרב.

אויך דער ספר הכ״ל ברענגט פאר הרב הגאון הצדיק מהרא״ש באנדי זצק״ל, אז ער האט גאנץ פסח נאר געגעסען פון ערב פסח מצות, פון שמורה-ווייץ, וואס איז געליבען געווארען אין זיין שטוב, און געמאהלען אויף א הענד-מיהל, און יאך האט דער צדיק דאס געבאקען אויף די מאשינען,— און דאס ספר מעב״ש ברענגט פאר'ן ספר הכ״ל, אז ביי מצות דארפען אלע כלים זיין אייזערנע, ווייל אייזען איז מצנ'ען,— די אוסרים זענען געווען: הרב הגאון מה״ר שלמה קליגער והה״ג מה״ר מרדכי עטטינגער זצק״ל, מחמת פיר טעמים: א) ווייל די מאשינען מ־כען אלעס אליין נישט כפח גב״א, איז מען נישט יוצא דאס כ״ית מצה, ב) מען קנצהט א מערע מעהר פון פינפצעה; פונט, ג) מען קען נישט רייניגען די מאשינען, ד) מען קנעהט איבער די ספיבען.— דערויף האבען מסכים געווען איינצע גאונים צדיקים זצק״ל פון פוילען, שרייבענדיג בפירוש, אז זיי האבען די מאשינען נישט געזעהן, נאר ווייל ־ער הרה״ג עטינגער האט עדות געזאגט, אז די מאשינען האבען די 4 חסרונים. דעריבער זענען מסכים, אזוי ברענגט דער מעב״ש פאר'ן ספר בשב״ח דף נ״א. לפ״ו אים צו זיין ריינזאכליך, איז ביי די מאשינען אזוי ווי די גמרא זאגט: „אין מבאין בטריפות זו לזו, חתכה מכאן ומתה. חתכה מכאן וחי". ד״ה אהנע די חסרונים זענען די אוסרים אויך מספים צו די מתירים אויף די גופא מאשינען, און דאס איז דאך הכלל עפ״י דת ודין פאר אלע רבנים בדיני הוראה, ווען גאונים ופוסקים ז״ל זענען מחולק באיסור והית״, וואס טרעפט עפ״י רוב, מחמת טעמים ומאטיווען. בלייבט די הלכה, אז זיי אלע מוזען פסק'ענען כ״ת ודין ווי די פוסקים, וואס ברענגען טעם ה' באיסורים און זאגען מיט ראיות ברורות צו זייער היתר, ובפרט די 4 מאטיוון זענען נאטיר־ליך נישט אפהענגיג פון די מאשינען, אז' ביי גלאטע מצות קענען זיי אפילו פון ביי גלאטע מצות קענען זיי פאסירען פון בעל-מלאכה, הייסט עס אזוי ווי די פוסקים ז״ל זאגען אויף „ארבעה אבות נזיקין — פארוואס נישט מזיקין? ווייל די גופא זענען נאר ניצליך, גע־ייזק׳ט ווערט נאר דורך דעם פיהרער!" דעריבער מאקע האט די וועלט יודען אנגענומען די הלכה להתיר, וועלכע הייסט שוין בהסכמות כולם פון די איינצע פונפציג גאונים צדיקים זצק״ל די כשר'סטע מצות אף למהדרין — ווען נאר עס איז בגדולה השגחה והכשר פון הרב! און איבערהויפט נאך די האלב-מאשין-מצות, וואס ווערען בעזיטם און ועקנעטען דורך א מענש — געווערגעלט און געראדעלט דורך וואלצלעך, ריין, ווי א שפיגעל, אויך דורך א מענש, יואס ספראוויעט דאס — און דאס איבעריגע ווייטער ווי אומעטום - איז עס דאך וודאי און וודאי די כשר'סטע עהכסכמות כולם! קען שוין ווער קומען פערנעבלען דעם ריינעם מאראלאגישען ווערט פון די עפ״י דת וויין היצר האלב מאשין-מצות? צו פערכמארען די ליכטיגע שפראכלען פון דעם אויפרוף? צו זיין דאנעגען דאס אלעס מיט איין ספר, מיט איין גאון, מיט „מע״זאגט, מיט בויך כברות, מיט נאטריקען, מיט „מיינען" לשם שמים, לזכות הרבים וכדומה אזעלכע פאנטאזיעס? — קיין הארץ-אמת'ר זיכער נישט! א בעוואוסטזיניגער וודאי נישט! בעלי הוראות בעווים נישט! קלוגע זיכער נישט! מצד סיינ לכחמה? השי״ת זאל אזוי העלפען, אז אלע יודען זאלען אזוי אויספאלגען ביי אלע דינים אזא פסק הלכה אויך דין איינצע פופציג גאונים צדיקים ופוסקים זצק״ל, מיט אזוי פיל ספרים, מיט י גאנצע וועלט יודען, מיט אזא יושר ואמת וצדק ומאראל ולאגיק, אפי' עס זאל שוין זיין כנגדם! דעם גרונד-פרינציפ, אלס גערעכטיגקייטס-געפיהל צו דעם אלעמען, איז נאך צו בעלויכטען מיט דעם נאכפאלג: די האלב מאשין-מצות זענען מורישא ועד כופה, אויסער מיינע משגיחים אונזער מיינע אויפזיכט עפ״י דיני משלחן ערוך ופוסקים ז״ל ופסק הלכה — קען נאך זיין אויפזיכטיגער? ס'נעדויערט מאקסימום 6 מינוט פון א מעהרע ביז א געבאקענע מצה — קען נאך זיין א צווייפעל פון א חשש בחשש חמץ? אז לויט דין שלחן ערוך איז דער שיעור בלא עסק ביז 18, און לשיטות הרמב״ם ז״ל 24 מינוט. ס'זענען צוסק דערביי בלויז יודען — קען נאך זיין מאראלישער? ס'זענען 8 מצות א פונט — קען נאך זיין לאגישער? עס איז נעדריגער דער פרייז 25 פראצענט — קען נאך זיין ביליגער? עס ריהרען די מצות נאר געצעהלטע הענד, קען נאך זיין היגיענישער? יונג און אלט קענען זיי געניסען, קען נאך זיין פראקטישער? זענען דא ביי גלאטע מצות די אלע מעלות? עס איז ווינשענסווערט דארט נאכצוקוקען אלע היגיעניסטען מיט הארץ אמת... נישט מיט מאגען אמת, וואס וויים ענטשיידען, ווי עס זענען די כשר'סטע מצות! און ווי דער נאמען לשם שמים בעשטעהט! וואס דעדורך ווערט דערווייל די פראדוקציע בעגרעניצט, און סייווי ווערט נענוצט טויזענדער פודען פון דער פרעמד אהנע פראפיט פאר די היימישע נויטבעדערפטיגע, וכדי עס זאל זיין אלעס צוזאמען: דין, יושר, מאראל, לאגיק, ביי די, וואס עס גוצען זיי סגווי, האט זיך היער נעגרינדעט א גרופע בעקערס, צו אויסארבייטען דיזע פראדוקציע, לויט מיינע השגחה והכשר, ווי עס צייגט דער דאזיגער אויפרוף, אם כן פה הרעש הגדול הזה, כנגד הזכות כזה? נאר אפשר משום, טאקע איבער די השגחה והכשר, דאס קען טאקע אפשר זיין דער חסרון, אזוי ווי צ. ב. ש ביי די צעהנדליגע קאנדיטאריען, ווער כשר'ט זיי? ווער איז משגיח איבער זיי? איז א שווינג שפיל, נסים וואס זיי זענען געוועזען אהן השגחה והכשר, ווען אבער ווער עס וואלט גענומען השגחה והכשר איבער זיי? אוי! וואלט מען שוין געהערט אויף זיי א ויצעקו!! חמץ גמור — לא יראה, לא ימצא, מכשיל הרבים, פורץ גדר, ועד השועל, דזשנער רב, שומרי הדת — אפשר נאך שופר בלאזען, און נערופען די נבאים א.ז.וו. נאר אז איינגעגעבען אהן השגחה והכשר, איז ארץ יראה ושקטה. אם אזוי קוקט אוים לשם שמים נאמען!

ואם יבוא בעל דין לחלוק ולומר: „איש אחר בא לגור וישפוט שפוט!" דאס הייסט אפי' די אלע בעווייזען זענען אמת וצדק לאשר ודת, איז עס נאר אויף די גופא מצות, אבער צו האבען רשות עפ״י דין, צו ארויסגעבען אלס רב א הכשר, ווען נישט דער שטאט רב פון וואנען איז דאס ערמעגליכט? דערויף איז אויך מיין חוב קדוש צו בעלויכטען דורך די נאכשטעהענדע אנטווארטען: ראשית איז דער דין מפורש פון פוסקים ומפורשים, ראשונים והאחרונים ז״ל, ומקור שלחן ערוך או״ח סימן רס״ב סעי' ל״א והלכה, אז דער בר פלוגתא גיבט מעהרערע עפ״י דת בעווייזען צום דין, — אבער די פונגדם זאגען בלויז שוקלי דעת. בלייבט דער דין להלכה ווי צר פסקנ'ט אפילו קעגען די גרעסטע ובפרט קענען הטעות הטעות כנגד משנה, און אויב עס געהט דער סכסוך וועגען „מיינען" תקנות איז דער דין אין ש״ע יו״ד בשם תש״ו הרא״ש והריב״ש ז״ל, אז דאס איז אבהענגיג נאר אין הסכמות רוב הקהל, צי זיי ווילען די תקנה? צי איז עס התקנה? צי מען ברויך די תקנה?

בלויז רבנים האבען אבסאלוט דערצו קיין דעה און איבערהויפט מיט „מיינען"! ווי אנדערע קענען „מיינען" פערקעהרט לזכות הרבים ולשם שמים! נו, ניבט נאך מעהרערע און גרעסערע עפיד״ת בעווייזען צום דין ווי אין מיינעם אויפרוף! מיט איינצע 50 גאונים צדיקים וצק״ל מיט פיל ספרים — מיט די וועלט 14 מיליאן יודען — מיט פיל פוילישע שטעדט — מיט מאראל לאגיק יושר אמת, וואס בעווייזט גלייכצייטיג דעם גרויסען טעות בדבר משנה, און אויך אלס תקנה אויף פערקעהרט. ושנית, איז מפורש צו בעווייזען עפיד״ת ודין מיין ערמעגליכקייט, אמדייטליכסטען פון שלחן ערוך יו״ב סימן רס״ח סע״י כ״ב, אין ווארטען: שהקהל קבלו עליהם רב ענו לפרס על זה אפילו חכי יכול לבא רב שני לדור שם ולהחזיק רבנות בכל דבר כמו הראשון, מקר״א סי'קנ״א, ומקרי״א, ס.יקנ״ח, ומהרי״י קשורש ק״ע ומהר״ב בתש״ו כ״ב, דאס מיינט: אז א געוועזענער רב בעזעצט זיך אין א שטאט האט ער ווייטער זיין דין רב צו פון אלע אנגעלעגענהייטען אזוי ווי דער שטאדט-רב, פסק, הלכה, איסור והיתר, יירחי, דין א. א. ו. בין איך געווען שטאדט-רב אין יאנאווע 13 יאהר, איבערהויפט נאך, לויט דעם דין פון ש״ו שם סעיף כ״ג אין ווארטען: „מי שהיתוק לרב בעיר אפי' החזיק בעצמו אין להורידו מגדולתו אפי' שבא לשם אחר גדול ממנו רובי״ש סי' רצ״א אפילו בנו ובן בנו לעולם קודמים וכ״פ רמב״ם ז״ל פ״א מה' מלכים", דאס מיינט: ווען מען בעזעצט דעם אליין געקומענעם רב אין דעם ארט אין די אנגעלעגענהייטען פון הרב, בלייבט ער דארט מוחזק אלס א שטאדט-רב, אז מען טאר שוין נישט דארט קיין אנדערען נעהמען אפילו א גרעסערען רב. און אויך זיינע קינדער בלייבען ביי דער חזקה", בין איך שוין מוחזק דא אויף נייער'ס ראיאן 14 יאהר מיט בענוצען מיך פון אלע קלאסען פון דער יודישער בעפעלקערונג אין די אנגעלעגענהייטען פון הרב? יעצט מכל שכן, אז כמעט די אלע פון נייער'ס ראיאן האבען מיר נאך דאמאלס געגעבען א כתב-רבנות מיט פיל הונדערטער חתימות צו זיין שטעלפערטרעטער פון אדמו״ר זצק״ל וואס איז געווען דא 26 יאהר ד. ה. א שטח פון איינער וויארסט האט די קהלה נישט פריינעזעצט קיין מורה-הוראה. דאס דער ראיאן איז געצוואונגען-געווען אויף זייערע קאסטען מיך צו נעהמען, אזוי עס בעווייזען די צייטונגען פון פאראיאהריגען פראטעסט פון נייער'ס-ראיאן, איז נאך דא א פראגע, לויט די אלע דינים בעווייזען צו עפ״י דת ודין בין איך ערמעגליך צו השגחה והכשר, אזוי ווי א שטאט-רב. און אויך אלע אידערע זאכען, וואס געהערען צו הוראה, אויף די אלע בעלויכטיגען פון דעם אויפרוף גיט איך מיר דעם קרעדיט צו פיהלען זיך בעגייסטערט פאר'ן גלויבען אין ערפאלג, אז נאך די אריגינעלע בעדינגונגען על-פי דין ויושר ודת, וועט שוין דער אויפרוף ברענגען צו אמת מארך תצמח! — יודען! איך זאג אייך באמונה שלימה, דאס איך זעה אין די מצות פון מיין השגחה והכשר די עפ״י דין כשר'סטע היגיענישע מצות — אין זין פון די אמת'ע מצות פון תורתינו הקדושה „בערב תאכלו מצות — שבעת ימים תאכלו מצות". למהדרין מן המהדרין!

אנמערקונג!

אונטער מיין השגחה והכשר זענען די פאלגענדע פירמעס:

פירמע עזרה זעליגמאן עט קאמפ, לאדז פאנסקא 91. פירמע זלאטע גארע עט קאמפ, לאדז שרעדניע 58. פירמע פעראייניגטע גרופע עט קאמפ, לאדז זאמענהאף 9.

למען הצדק ואמת בעה״ם:

נ' יאנאווער רב ש״י האפנער

לאדז, נייערס-ראיאן.

696I

נ״ע חנה גאלדבערג.

נעכטען איז אין לאדז געשטארבען אין עלטער פון 40 יאהר די פרוי חנה גאלדבערג, פרוי פון פרעזעס פון יודישען בעקער-מייסטער-פעראיין.

די פערשטארבענע איז געווען בעקאנט מיט איהר פילאנטראפישער טעטיגקייט צווישען דער ארימער יוד. בעפעלקערונג אין לאדז. זי האט אויך א סך געזארגט פאר הכנסת כלה, פאר יתומים און בכלל געווידמעט איהר יונג לעבען פאר חילף לטובת נויטבעדערפטיגע.

די ידיעה וועגען איהר טויט האט ארויסגערופען אנ'אויפריכטיגען טרויער ביי אלע, וועלכע האבען זי געקענט.

אין די אפטייקען.

הײַנטיגע נאכט-דיזשורען.

(פ) היינט, זונטאג, זענען אפען ביינאכט פאלגענדע אפטייקען:

פאוולאווסקי (פיעטרקאווער 307); האמבורג (גלובנא 30); גלוכאווסקי (נארומאוויטשא 4); שישקיעוויטש (קאפערניקא 26); כארעמזא (זאמארסקא 10); פאטאש (פלאץ קאשטשעלני 10).

א טראמוואי
אויף פושעיאזד-גאס.

(אג) אויף פושעיאזד-גאס האבען זיך אנגעהויבען די ארבייטען ביים בויען די טראמוואי-ליניע פון פיעטריקאווער דורך פושעיאזד צו טארגאווא.

חענעז כלומרשטען חמץ איז קולטור-אמט.

(א בריף אין רעדאקציע)

חשוב'ע רעדאקציע!

מיר בעטען אייך אפגעבען פלאץ אין אייער צייטונג פאר פאלגענדע פעסטשטעלונג.

אינ'ם בריף פון דער פערוואלטונג פון פועלי אמוני ישראל, געדרוקט אין אייער צייטונג פון 5-טען ה. ח. איז געזאגט, אז דער קולטור-אמט האט פאראיאהרען נעגעבען צו עסען חמץ.

נישט פריינלאזענדיג זיך אין קיין פאלעמיק וועגען כשרות שטעלען מיר פעסט, אז פאראיאהרען האבען אלע רעגיסטרירטע אין קולטור-אמט אויף די פסח-שטיצע בעקומען בארגעס אויף אפצונעמען פראדוקטען אין די ארב. קאאפעראטיוען. יעדער ארבייטסלאזער האט געקענט פאר די פאר גילדען אפנעמען זיך די פראדוקטען, וועלכע ער האט אליין פערלאנגט.

מיט אכטונג

צענטראל ביורא פון די פראפ. פעראיינען אין לאדז (לאדזשער יודישער קולטור-אמט).

ש. מיידמאן.

הײַנטיגער פריהמארגען-קאנצערט.

היינט, זונטאג, 10 פריה קומט פאר אין זאל פון די מוזיק-ליבהאבער, געזעלשאפט טראוגוטא 1 (אין הויז פון גראנד-האטעל) א קאנצערט פאר די מיטגלידער פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען.

דער קאנצערט, וועלכער איז דער ערשטער פון א גאנצער רייהע איז געווידמעט די שאפונגען פון ל. בעטהאווענען.

„די וועלף"
פון ראמען ראלאן אין „ו.י.ק.ט"

נעכטען האט דער עולם הארציג געדאנקט דעם ווארשאווער יודישען קונסטטעאטער פאר דעם אויפפיהרען „די וועלף" פון ראמען ראלאן. עס איז באמת געווען א נחת-רוח צו הערען די בעפליגעלטע ווערטער פון דעם דיכטער נביא. דער אנסאמבל האט זיך בעמיהט מיט אלע מעגליכקייטען צופרידענצושטעלען דעם גרויסען עולם, וואס עס איז טאקי געלונגען. — דער שפיל איז געווען א מוסטער פון צוזאמענשפיל און דאס פובליקום האט געמאכט די ארטיסטען לאנגדויערענדיגע אוואציעס.

די וועלף ווערען געשפילט היינט דעם לעצטען מאל און דער היינטיגער ערפאלג ביים עולם איז אוודאי אויך געזיכערט.

מארגען שפילט דער „ו.י.ק.ט" צום געזעגענען זיך האנס באכויץ קאמעדיע „די ראמאנטישע געסט".

ספארט.

„הכח" – ג.מ.ס. 2:3 (1:1),
„שמשון" – וו.ק.ס. 2:5 (2:2).

קינא „VENUS" 15 מיינערט-א 15

היינט און פאלג. טעג! די גרויסע מאנומענטאלע דראמע אין 9 אקטען

„קעניגליכע זינד" אדער „דוד און גלית"

אנהויב פון די סעאנסען: אין געוו. טעג 5 א זייגער נאכמיטאג, שבת און זונטאג — 1.30 מיטאג. 530

איבערמאַרגן ציהונג

פון יער 1. קלאַס פון דער 15-טער מלוכה-לאָטעריע. איך ייך צו היל קע־ס אמאל פון איינע־נער שילר אדורכלאָזען די געלעגנהייט פון געוויגע אזעלכע געווינסען, ווי: 100000, 200000, 400000, 600000 און פיל אנדערע.
דאדורך קויף א לאָס אין דער גליקליכסטער לאָטערער־האַלעקטור פון:

B. WEINBERG, Piotrkowska 42, tel. 7-87.

537 פּראָווינצער שיקען מיר ארוים לאָסען נאָכ'ן איינצאָהלען אויף רעכנונג פון P. K. O. 61.016

Mydło
Kollontay
z pralką.

גענעראַל־פאָרטרעטער פאַר לאָדז:
S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19. 1548

א ווערסעל
אויף א סומע פון 30 זלאָטעס אויסגעשטעלט געלרמאַן, אדרעס פּיערטאָג, דער עהרליכער פינ־דער ווערט געבעטען אפצוברענגען צו גאָלדמאַן, פּיעטרקאָווער 26. גלײַכצייטיג ווערט דער ווערסעל ערקלערט פאַר אונ־גילטיג.
529

Dr. med.
A. MAZUR
נאַרוטאָוויטש(דזעלנאַ)44
טעלעפאָן 22-44.
אויערען און האַלז קראַנקהייטען שטימע און שפּראַך־פעהלערן (שטאַמלען א.אז.וו.) נעמט אָן פון 12—2 און פון 6³⁰—8 אָוו.

מענער־היטען
אין גרויסען מאָדערנעם אויסוואַהל
צו קאָנקורענץ־פּרייזען
בעקומט איהר נאָר ביי
מ. קאַפּעלושניק
8 קאָנסטאַנטינער 8.
1788 איך נעהם אויך אַן היטעו צו פאַסאָנירען.

בילינ מצות
צו 26 זל. פון פוד
549 צו בעקומען ביי בלינבוים,
פאָלודניאָווא 9.
אין פראַנט־געוועלב

מצה־רײַבעכץ
לאָדזער, ווי אויך ווראַצלאַוועקער, שוין און טרוקען מיט א הכשר פון ראַבינאַט צו ביליגע פּרייזען ווערט פערקויפט אין הורט נור
548
אין שפּייז־געוועלב
ביי שלמה לערמאַן, חסכאַניא 6

די מאָדערנסטע
לאָמפּען

פאַר שפּײַז־צימערן
און קאַבינעטען
קויפט זיך אמבעסטען צו פאַבריקס־פּרייזען
נור ביי ש. פ. שמאַרעוויטש
פאָלודניאָווא 8.
בעמערקונג: עס ווערען אויך אָנגע־נומען אַלערליי איבעראַרבייטונג פון גאַז אויף עלעקטריע, אויך אָקסידירט. 1523

ווינער גומי־מענטעל
אין א גרויסען אויסוואַהל פערקויפט
הורט צו קאָנקורענץ־פּרייזען דעטייל
Biuro Techn. Handlowe „ENERGJA"
Łódź, Piotrkowska 56. Telefon 14-33. 532

פאָדערט איבעראַל
נאָר פאַטענטירטע
פעלד־בעטען
פּראָדוצירט מיט דער פאַבריקס־מאַרקע
PALMA-PATENT
פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.
איך שטעלט אויף לאַגער און א גרויסען אויסוואַהל: ניקעל־בעטען, קינדער־בעטען, מאַטראַצען, קינדער־וועגעלעך, שטאָקאַרע און געבעטע מאַטראַצען.
ביליגסטע פּרייזען! רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פּרייזען!
לאָדז, פּולנאָצנא 24.

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Łodzi ogłasza konkurs na wykonanie podłoża betonowego pod nawierzchnię jezdni na ulicach Sienkiewicza i Przejazd na powierzchni około 1800 mtr. kwadr. przy grubości warstwy betonu 20 cm.

Termin nadsyłania ofert według wzoru, który otrzymać można w Wydziale Budownictwa - Oddziale Komunikacji upływa z dniem 16 kwiatnia 1927 roku.

Warunki konkursu, warunki ogólne i techniczne na wyżej wymienione roboty przeglądać można w Wydziale Budownictwa - Oddział Komunikacji, Pl. Wolności 14, pokój 53, poczynając od dnia 9 kwietnia 1927 r. codziennie pomiędzy godz. 9 i 12 rano.

Łódź, dnia 9 kwietnia 1927 roku.

531 **Magistrat m. Łodzi.**

ווילסט קויפען
מעבעל
עלעגאַנט, דויערהאַפט אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען?!
געה צו דער פירמע
Markowicz i Nasielski Piotrkowska 6.

פאַר 5 זלאָטעס
עלעקטרישע בעלייכטונג אין שטוב
יעדער איינציגער, וואָס וויל האָבען עלעקטרישע בעלייכטונג אין שטוב פאַר 5 זל. א וואָך זאָל זיך צוּשטעלען צו בעקומען די קאָנצעסיאָנירטע פירמע
ה. מאַלניק און מ. מאַרגער
צעגעלניאַנא 63, פראָנט געוועלב אין הויז פון פּוילישען טעאַטער.
בעמערקונג: ווערובקעס מיט 25 פּראָצענט ביליגער ווי איבעראַל.

לעטשניצע
פון דאָקטוירים און ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן־קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער־קראַנקהייטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11 6—5
ד"ר לוביניש	הויט־און געשלעכטס קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גײַסטיגע קר.	5—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען־קראַנקהייטען	2—12.30
ד"ר פּלאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד"ר בערנשטיין	פרויען און געבורטס־הילף	4—5

ספּעציעל־קאַבינעט, ד־שטראַלען (ווי שטראַלען א. ז. וו.), פּאָקען־שטעלען, קוואַרץ־לאַמפּן, בער־ג־זון־עקספּערטהיילונג, אינהאַלאַציעס, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, עקספּערטיזעס. אויף פּערלענג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פּלעגמע און בלוט.
2132
אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען א
רענטגענאָלאָגישער קאַבינעט
עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן־אַרצט	10 - 2 נ"מ
ד"ר לאָזשינסקא סמאָראָפּאָלסקא	צאָהן־אַרצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך מיטוואָך אָפען.

בײַ דער בעוואוסטער פירמע
פּעררער עט וואַרצער
איז אויף יום־טוב צוגעגרייט א גרויסער אויסוואַהל פון פּריטשידענע
מענער היטען
פון 8 זל. און גלייכצייטיג ווערט אָנגענומען צום איבערפאַסאָני־רען היטען וועלכע פון ערנסטען היט ווערט איבערגעארבייט אויף נײַנצליך ניי און נאָר פאַר 2.50
געדענקט דעם אדרעס: געדענקט דעם אדרעס:
קוטאַמירסקע 2 אָדער זגערזשער 20 אין הויף

וואַרנט וועגען אײַער געזונד!

די „שווייצאַרישע ביטערע קריי־טער" (מיט דער מאַרקע „Kogut") ווערען ענטשפּרעכענד בײַ מאַגען־קראַנקהייטען, קישקעס, אבסטרוקציעס און גאַל־שטיינער.
„Szwajcaskie Go zkie Zioła"
זענען א מילד און נאַטירלעך דורכרייניגונגס־מיטעל, וואָס פֿערלײַכטערט די פונקציעס פון די פערדייאונגס־אָרגאַנען און היילען געגען דיקקייט. די „שווייצאַרישע ביטערע קרײַטער" ערוועקען אַן אַפּעטיט.
עס פערקויפען די אַפּטייקען און סקלאַד אַפּטעקישע א שאַכטעל צו 1.50 זל. הויפּט־סקלאַד איז די אַפּטייק פון
A.Gąsecki Wa szawa, ul. Leszno 41
מיר שיקען אַרויס אַמוועניגסטען 2 שאַכטלען נאָכ'ן ערהאַלטען פון 4.30 זל. (מיט איבערשיקען). 1462

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן־אַרצט
St. GELBERG
זאַכאַדניאַ 15, טעל. 31-08
היילט גאַנץ פּערנאַכלעסיגטע ציינער און מויל־קראַנקהייטען. צאָהן־ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט־בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציין. נעהמט אָן פון 9—12 פאָרמיטאָג און פון 3—7 א זייגער אָוונט. ביליגע פּרייזען. 1481

דאָנטיסט און צאָהנטעכניק
י. ביטענסקי
3 קאָנסטאַנטינער 3
נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונט.
פּרייזען ביליגע! פערזאָרגונג אויך גצאָהלט

פאָדערט איבעראַל
אין אַלע רעסטאָראַנען, ווײַנהאַנדלונגען און שענקען
נאָר דעם בעריהמטען
מעהד
פון דער בעוואוסטער מעהד־פאַבריק
ש. ווישליצקי, פּיעטריקאָווער 10 אין הויף.

אַבאָנאַמענט־פּרייז:
אין לאָדז: א חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: א חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט מערער. — פאַר'ן אונהאַלט פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פאַראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בײַטאָג און בײַנאַכט.

אַנאָנסען־פּרייז:
פאַר 1 מילימעטער־שורה.
פון מעקסט 15 גראָשען, פרייטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פרייטאָג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פרייטאָג 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט מערער, אויפ'ן דער שטאָט — 50 פּראָצענט מערער.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.